

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA ACADEMIA

MARIBOR

**KAKO FIZIČNE OSEBE SKRBIJO ZA
VAROVANJE SVOJIH NEPREMIČNIN – KOT
POMEMBEN ELEMENT VODENJA
GOSPODINJSTVA**

Kandidat: Damjan Šilec

Vrsta študija: študent izrednega študija

Študijski program: Varovanje

Mentor predavatelj: Simon Savski univ. dipl. pravnik

Mentor v podjetju: Darko Zarič univ. dipl. pravnik in dipl. varstvoslovec

Lektor: mag. Margit Berlič Ferlinc, prof. ang. in slo.

Maribor, 2016

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA

Podpisani Damjan Šilec, sem avtor diplomskega dela z naslovom Kako fizične osebe skrbijo za varovanje svojih nepremičnin – kot pomemben element vodenja gospodinjstva, ki sem ga napisal pod mentorstvom Simon Savski univ. dipl. pravnik.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je predloženo delo izključno rezultat mojega dela,
- sem poskrbel, da so dela in mnenja drugih avtorjev, ki jih uporabljam v predloženi nalogi, navedena oz. citirana skladno s pravili Višje strokovne šole Academia Maribor,
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del oz. misli, kot moje lastne kaznivo po Zakonu o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08, 110/13 in 56/15 – v nadaljevanju ZASP), prekršek pa podleže tudi ukrepom Višje strokovne šole Academia Maribor skladno z njenimi pravili,
- skladno z 32.a členom ZASP dovoljujem Višji strokovni šoli Academia Maribor objavo diplomskega dela na spletnem portalu šole.

Maribor, september 2016

Podpis študenta:

ZAHVALA

Hvala mentor Simon Savski, Simona, Mamina, Antonija in Pinky.

POVZETEK

V diplomskem delu »Kako fizične osebe skrbijo za varovanje svojih nepremičnin – kot pomemben element vodenja gospodinjstva«, nas je zanimalo, kako fizične osebe skrbijo za varnost svojih gospodinjstev. V teoretičnem delu smo predstavili različne vrste varovanja in varnostnih sistemov kot preventivne varnostne ukrepe varovanja nepremičnin ter se dotaknili slovenske zakonodaje na področju zasebnega varovanja. Zakon o zasebnem varovanju ureja pravice in obveznosti gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov posameznikov, državnih organov, zavodov, javnih agencij ter drugih pravnih in fizičnih oseb na področju varovanja, ki ga ne zagotavlja država (v nadaljnjem besedilu: zasebno varovanje), Resolucija o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije pa predstavlja temeljni dokument na področju nacionalne varnosti, saj so z njo med drugim opredeljeni nacionalni interesi in nacionalno-varnostni cilji in viri ogrožanja varnosti in varnostna tveganja Republike Slovenije. Namen diplomske naloge je bil raziskati področje varovanja nepremičnin in kakšne navade ljudi prevladujejo na področju varovanja gospodinjstev. Cilji diplomskega dela so med drugim predstaviti vrste varnostnih sistemov in pravno ureditev zasebnega varovanja ter rezultate anketnega vprašalnika. Zanimalo nas je tudi, kako lahko deljenje osebnih informacij na socialnih omrežjih vpliva na storitev vloma in odtujitve lastnine. Dotaknili smo se še različnih varnostnih tveganj, ki lahko nastopijo v gospodinjstvih, kot so npr. vlom, rop ali požar. Opredelili in opisali smo zasebno varovanje in vrste varovanja, prav tako pa so podrobno opredeljene naloge varnostnega osebja. Na vzorcu 205 oseb, od tega 115 žensk in 90 moških, smo izvedli anketni vprašalnik, s katerim smo preverjali tri trditve. Prvo trditev »Več kot polovica vprašanih ne uporablja preventivnih varnostnih sistemov« smo zavrnili, saj večina na vzorcu odgovarja, da uporablja vsaj eno preventivno možnost varovanja, npr. protivlomna vrata. Ovrgli smo tudi drugo trditev, ki se glasi »Več kot polovica vprašanih svoj odhod na dopust objavlja na socialnih omrežjih«, saj jih 42 % odgovarja, da takšnih informacij ne deli. Tretjo trditev smo sprejeli, le-ta se glasi »Vsaj tretjina anketiranih za varnostne preventive odšteje manj kot 100 EUR«, saj je ta odgovor podalo 39 % ljudi. Skozi anketo je tudi razvidno, da se ljudje v soseski, kjer živijo, počutijo varne, kar se sklada s tem, da je Slovenija po podatkih iz leta 2011 četrta najvarnejša evropska država.

Ključne besede: varovanje, varnostni ukrepi, preventiva, fizično in tehnično varovanje, socialna omrežja, varovanje nepremičnin.

ABSTRACT

HOW PEOPLE TAKE CARE OF THE SECURITY OF THEIR REAL ESTATES – AS AN IMPORTANT PART OF RUNNING YOUR HOUSEHOLD

This diploma thesis, *»How people take care of the security of their real estates – as an important part of running your household«*, was written to find out how people take care of their households with the usage of preventive security measures. In the theoretical part, we introduced various types of security and security systems as ways of protecting households; we also researched the Slovenian legislation in the field of private security. The Law on private security includes rights and the obligations of companies, institutes, and persons in the field of security. The Resolution on National Security Strategy of the Republic of Slovenia concerns itself with the regulation of national interests and the national-security goals of the Republic of Slovenia. The purpose of this diploma thesis was to research the field of real-estate security and what personal habits dominate when it comes to the field of household security. The goals of this diploma thesis are among others to introduce the types of security systems and the legal regulation on private security and the results of the questionnaire. We were also interested in how sharing personal information on social networks can have influence on breaking and entering. We also explored a variety of security risks, which may occur in households, such as burglary, robbery, fire. We defined and described the field of private security and types of security as well as job duties of security personnel. Our research included a survey where we had 205 participants; there were 115 females and 90 males, where we tested three hypotheses. The first hypothesis, where we stated that more than half of the questioned does not use any preventive security systems, was rejected, since most of the participants stated that they use at least one, for instance a security door. We also rejected the second hypothesis, where we stated that half of the questioned posts about their holiday plans on social media, since 42% answered that they do not share such information. The third hypothesis, which stated that at least a third of the participants spends less than 100 EUR for preventive security measures, was accepted, since 39% of the questioned answered that they do in fact spend less than 100 EUR. Through the survey we can clearly see that the participants feel very safe in their neighbourhoods and households, which confirms the data from 2011, where Slovenia was ranked fourth in the research about Europe's safest countries.

Keywords: security, preventive security measures, physical and technical security, social networks, real estate security.

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	9
1.1	OPIS PODROČJA IN OPREDELITEV PROBLEMA.....	9
1.2	NAMEN, CILJ IN OSNOVNE TRDITVE.....	12
1.3	PREDPOSTAVKE IN OMEJITVE	12
1.4	UPORABLJENE RAZISKOVALNE METODE	13
2	VARNOSTNA TVEGANJA V GOSPODINJSTVU	14
2.1	VLOM	14
2.2	ROP	14
2.3	POŽAR.....	14
3	OPREDELITEV LASTNINE	16
3.1	KAZNIVA DEJANJA ZOPER LASTNINE	16
3.2	NEPREMIČNINE	16
3.3	ZNAČILNOSTI NEPREMIČNIN	17
3.4	VRSTE IN ANALIZA NEPREMIČNIN	17
4	ZASEBNO VAROVANJE IN VRSTE VAROVANJA.....	18
4.1	FIZIČNO VAROVANJE	20
4.2	DOKUMENTI VAROVANJA	20
4.3	FIZIČNO-TEHNIČNO VAROVANJE	22
4.4	IZVAJANJE VARNOSTNIH STORITEV IN VZDRŽEVANJE SISTEMOV TEHNIČNEGA VAROVANJA.....	22
4.5	SISTEMI TEHNIČNEGA VAROVANJA	22
4.5.1	PROTIVLOMNA VRATA	23
4.5.2	VARNOSTNE KLJUKE S ŠČITNIKOM ALI ROZETO NA VHODNIH VRATIH..	23
4.5.5	OKENSKKE KLJUČAVNICE.....	25
4.5.6	PROTIVLOMNE FOLIJE IN REŠETKE.....	25
4.5.7	VIDEONADZOR.....	26
4.5.9	ALARMI	27

4.5.10	CILINDRIČNI VLOŽKI.....	28
4.5.11	VARNOSTNE OMARE IN TREZORJI.....	28
5	VAROVANJE DOMA IN OSTALIH NEPREMIČNIN MED DOPUSTI.....	29
6	FINANČNI VIDIKI PRI ZAGOTAVLJANJU VARNOSTI DOMA IN DRUŽINE.....	30
7	KAKO VLOMILCI UPORABLJAJO SOCIALNA OMREŽJA	31
8	UPORABLJENE RAZISKOVALNE METODE	32
8.1	VZOREC RAZISKAVE	32
8.2	MERSKI INŠTRUMENT	32
8.3	OPIS POSTOPKA RAZISKAVE	32
9	REZULTATI IN INTERPRETACIJA	33
10	SKLEP.....	46
11	VIRI, LITERATURA	48
12	PRILOGE	53

KAZALO SLIK

SLIKA 1:	VARNOSTNA ROZETA S ŠČITNIKOM	23
SLIKA 2:	PREČNE ZAPORE	24
SLIKA 3:	VEČTOČKOVNA KLJUČAVNICA.....	24
SLIKA 4:	OKENSKE KLJUČAVNICE	25
SLIKA 5:	CILINDRIČNI VLOŽEK.....	28

KAZALO GRAFIKONOV

GRAF 1:	SPOL ANKETIRANCEV	33
GRAF 2:	STAROST	33
GRAF 3:	STOPNJA DOSEŽENE IZOBRAZBE	34
GRAF 4:	REGIJA BIVANJA	34
GRAF 5:	ŠTEVILO NEPREMIČNIN V LASTI.....	35

GRAF 6: ZAVAROVANJE NEPREMIČNIN.....	36
GRAF 7: ZAVAROVANJE VLOM IN ROP	36
GRAF 8: NAMENITEV FINANČNIH SREDSTEV ZA ZAVAROVANJE NEPREMIČNIN NA LETO.....	37
GRAF 9: OCENA VARNE SOSESKE	38
GRAF 10: OCENA VARNOSTI NEPREMIČNIN	39
GRAF 11: OCENA ZAŠČITENOSTI NEPREMIČNINE	40
GRAF 12: VARNOSTNE PREVENTIVE	41
GRAF 13: IMETJE TREZORJA	42
GRAF 14: FINANČNA SREDSTVA ZA VARNOSTNE PREVENTIVE.....	42
GRAF 15: SKRB ZA VARNOST DOMA MED DOPUSTOM	43
GRAF 16: ZATEMNITEV PROSTOROV V ČASU DOPUSTA.....	44
GRAF 17: SOCIALNA OMREŽJA ZA OBVEŠČANJE O DOPUSTU	45

1 UVOD

Varovanje nepremičnin in naša lastnina nasploh je venomer izpostavljena ljudem s slabimi nameni. Nepremičnine seveda sicer ni možno fizično ukrasti, jo pa je možno kakorkoli oskruniti ali celo vanjo vlomiti in odnesti premičnine, ki so v njej. Zato je treba nepremičnine pravilno preventivno zaščititi, da do teh neprijetnosti ne bi prišlo. Lastnino lahko torej varujemo na več načinov, najpogostejši način pri hišah in stanovanjih je tehnično varovanje, pri poslovnih objektih pa fizično varovanje (SLONEP, 2015).

S tem diplomskim delom želimo raziskati, kako ljudje skrbijo za varovanje svoje lastnine, kako so pri tem uspešni in koliko so pripravljeni odšteti za varovanje le-teh. Z raziskavo bomo ugotavljali tudi, kako so za varovanje svojih nepremičnin ozaveščeni in koliko energije so pripravljeni vložiti za večjo varnost sebe, svoje družine ter doma. Do uresničitve vizije diplomske naloge bomo naredili raziskavo z vzorcem, ki bo vseboval približno 200 ljudi. Ta raziskava bo v obliki spletne ankete, točneje na spletni strani www.1ka.si, kjer bomo naredili osnovno statistiko. Tukaj je mišljeno vzorčno povprečje, modus, mediana in odstotek. Zanimalo nas bo, kako zadovoljni so ljudje, ki dejansko uporabljajo varnostne sisteme v svojih domovih, vikendih in drugih nepremičninah. Podrobneje nas bo zanimalo tudi, koliko so pripravljeni odšteti za varovanje nepremičnin. Preverili bomo tudi, kako nepazljivi so pri razkrivanju svojega osebnega življenja. Obstaja vprašanje, zakaj ljudje niso pripravljeni finančno vlagati v preventivne varnostne ukrepe, kot so npr. protivlomna vrata, videonadzor, senzorji za gibanje, uporaba trezorja, zavarovanje nevarnosti vloma in rop.

1.1 Opis področja in opredelitev problema

Zakon o zasebnem varovanju (ZZasV-1) v 1. členu ureja pravice in obveznosti gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov posameznikov, zavodov, javnih agencij, državnih organov in drugih pravnih ter fizičnih oseb, in sicer na področju varovanja, ki ga ne zagotavlja država. Zakon prav tako določa zasebno varovanje, oblike le-tega, pristojnosti, pogoje za opravljanje zasebnega varovanja, strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje, standarde, dolžnosti in ukrepe varnostnikov, oznake in delovna oblačila, pogoje za izvrševanje zasebnega varovanja tujih oseb. Opredeljuje tudi obvezno organiziranje varovanja in dolžnosti fizičnih oseb, nadzor, evidence ter kazenske določbe (Zakon o zasebnem varovanju (ZZasV-1) Uradni list RS, št. 17/11 z dne 11. 3. 2011: 1. člen ZZasV-1., 28.3.2016).

Resolucija o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije je osnovni razvojno-usmerjevalni dokument iz nacionalne varnosti. Z resolucijo se opredeljujejo nacionalni interesi in nacionalno-varnostni cilji Republike Slovenije (RS), ki analizira varnostno okolje, ogroža varnost in varnostno tveganje države, določa izhodišča politike odzivanja RS na določene varnostne grožnje in tveganja ter določa najširše sistemsko-organizacijske rešitve celotnega delovanja države glede zagotavljanja nacionalne varnosti. Skrb za nacionalno varnost RS bazira na Ustavi RS, spoštovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter demokracije in načel pravne države. Ob tem se upoštevajo sprejeti nacionalni razvojni dokumenti, podzakonski akti, zakoni, ki spoštujejo načela mednarodnega prava ter pravice in obveznosti RS. Resolucija je podlaga za pripravo in dopolnjevanje posebnih strateških in drugih razvojnih ter doktrinarnih dokumentov glede področja nacionalne varnosti. Ureja tudi organizacijsko in vsebinsko področje vprašanje v zvezi z zagotavljanjem nacionalne varnosti RS (Resolucija o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije (ReSNV-1) Uradni list RS, št. 92/07 z dne 26. 3. 2010, 28.3.2016).

Organiziran kriminal pomeni grožnjo mednarodni in nacionalni varnosti ter je tesno povezan z državami z nedelujočimi ali šibkimi ustanovami ter cilja na razvite države. Med pomembne čezmejne varnostne grožnje spadajo tihotapstvo prepovedanih drog, nezakonite migracije, trgovanje z ljudmi, ilegalna trgovina z orožjem in visoko trošarinskim blagom, pranje in ponarejanje denarja ter ponarejanje listin oz. blagovnih znamk in korupcija. Organizirani kriminal je kompleksna in dolgoročna grožnja varnosti RS, kljub temu je možno pričakovati, da bo Slovenija z vidika delovanje mednarodnih kriminalnih združb, predvsem tistih vzdolž t. i. balkanske poti, tudi v prihodnje predvsem tranzitno-logistično in v manjši meri ciljna država (prav tam).

Politika zagotavljanja notranje varnosti, temelječa na spoštovanju ustavnih načel, predpisov in načel mednarodnega prava ter sprejetih obveznosti RS v mednarodni skupnosti, bo usmerjena v varovanje in zaščito ustavne ureditve in institucij demokratičnega političnega sistema, z namenom, da bi zagotavljala nepretrgano delovanje sistema oblasti v naši državi. Prav tako skrbi za spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, se bojuje proti kriminalu, varuje javni red ter izvaja zakonodajo nadzora nad delovanjem varnostnih in obveščevalnih služb (prav tam).

Sistem notranje varnosti so institucionalni nosilci varnostnih nalog, v katerega so vključeni tudi pravosodni in drugi državni organi, prav tako institucije, ki z uresničevanjem nalog prispevajo k notranji varnosti in stabilnosti. RS z notranjo varnostjo zagotavlja delovanje

institucij javne varnosti državnega tožilstva, inšpekcijskih in nadzornih organov, policije, obveščevalnih-varnostnih služb, drugih državnih organov, organizacij z javnimi pooblastili, vrsto varnostnih služb in organizacij zasebnega prava ter organov lokalne samouprave. Med drugim sodeluje tudi z lokalno skupnostjo v okvirih javno-zasebnega partnerstva. Sistem notranje varnosti krepi pripravljenost za preprečevanje in obvladovanje sodobnih virov ogrožanja, izboljšuje kakovost varovanja premoženja na vseh ravneh in varuje kritične infrastrukture. Razvoj sistema notranje varnosti je usmerjen v dejavnosti za zagotavljanje večje stopnje notranje varnosti, še posebej na razvoj območja svobode, razvoj in izvajanje nalog nacionalnega preiskovalnega urada, nacionalnega organa za varnost prometa, vladavine prava in človekovih pravic, nacionalnega forenzičnega laboratorija, prav tako je osredotočen na razvijanje in pospeševanje preventivne dejavnosti na vseh področjih notranje varnosti (prav tam).

Ker nesreča nikoli ne počiva, je treba za svoje nepremičnine poskrbeti, še preden je prepozno. Govorimo torej o preventivnih varovalnih ukrepih, saj je lahko hitro prepozno. Problem je predvsem v času, kadar nepremičnine v času dopustovanja pustimo prazne. Krajam ali drugim skrunitvam nepremičnin so predvsem izpostavljeni tisti, ki imajo več premoženja in podjetja. Prav tako je smiselno zavarovati tudi skromnejše premoženje. Aktivne oblike varovanja so fizično varovanje, kadar so pri objektu ali v njem stalno prisotni eden ali več varnostnikov, kakor tudi opravljanje občasnih obhodov ter intervencij v primeru sprožitve alarma ali klica na pomoč. O tehničnem varovanju pa govorimo, kadar gre za tehnično obveščanje okolice, nadzornega centra ali lastnika o vlomu. Fizično varovanje se pogosto kombinira s tehničnim varovanjem, kjer sistem o vlomu obvesti varnostnika, ki je nekje v objektu in ta oseba lahko takoj preveri, ali je do vloma dejansko prišlo. Ljudje za zavarovanje svojih nepremičnin in premoženja najpogosteje uporabljajo elemente tehničnega varovanja. To so različne naprave, ki lahko s pomočjo senzorjev zaznavajo, ko pride do vloma in nato o tem obveščajo okolico, lastnika ali nadzorni center. Najbolj enostavne naprave so različni alarmi, ki s sireno opozarjajo, da je prišlo do vloma, lahko pa tudi pustijo obvestilo preko GSM telefona, prav tako pa nadzorni center, ki takoj pošlje varnostnike na ogled. Omenjeni načini imajo tihi alarm in omogočajo, da se storilce ujame na kraju dejanja, saj ne vedo, da se je sprožil alarm (SLONEP, 15.9.2015).

Vizija diplomske naloge je torej povečati ozaveščenost ljudi s preventivnimi varnostnimi ukrepi za varovanje svojih nepremičnin. Z ustreznimi tehničnimi sistemi in povezavami s

fizičnim varovanjem lahko nemudoma ukrepamo, kadar pride do vloma, s tem pa zmanjšamo tveganje za krajo dragocenosti in skrunitev nepremičnin.

Problem diplomske naloge je predpostavka, da so ljudje načeloma premalo ozaveščeni o preventivnih varovalnih ukrepih nepremičnin in o posledicah vloma.

1.2 Namen, cilj in osnovne trditve

Namen naloge je preučiti področje varovanja nepremičnin, in sicer z obširno raziskavo, da bi ugotovili, kakšne so pogoste navade ljudi glede varovanja nepremičnin.

Cilji naloge so:

- predstaviti različne vrste varovanja in varnostnih sistemov,
- predstaviti normativno ureditev na področju zasebnega varovanja,
- preučiti področje vpliva socialnih omrežij glede povečanja tveganja vlomov,
- predstaviti rezultate anketnega vprašalnika.

1.3 Predpostavke in omejitve

Trditev 1: Več kot polovica vprašanih ne uporablja preventivnih varnostnih sistemov.

Trditev 2: Več kot polovica vprašanih svoj odhod na dopust objavlja na socialnih omrežjih.

Trditev 3: Vsaj tretjina anketiranih za preventivne varnostne ukrepe odšteje manj kot 100 EUR.

Pri pisanju diplomske naloge bom uporabljal domače in tuje vire, literaturo ter predpise s tega področja. Pri preučevanju bom predstavil najnovejše sisteme tehničnega varovanja in primere dobre prakse.

1.4 Uporabljene raziskovalne metode

V svojem diplomskem delu bom uporabil deskriptivno in komparativno metodo klasifikacije, kar pomeni, da bom teorijo predstavil na nivoju opisovanja dejstev, odnosov, procesov ter da bom teorijo preučeval na nivoju primerjanja dejstev, odnosov, procesov z namenom odkrivanja podobnosti in razlik. Prav tako bom uporabil metodo analize, s katero bom preko ankete izvedel obširno raziskavo človeških navad na področju varovanja nepremičnin.

2 VARNOSTNA TVEGANJA V GOSPODINJSTVU

2.1 Vlom

Za vlome se za razliko organiziranih skupin vse pogosteje odločajo posamezniki. Običajno so storilci kaznivih dejanj v tehnologiji korak pred nami. Nenehno urijo svoje spretnosti in nadgrajujejo svoje znanje, poleg tega pa izumljajo ter nabavljajo vsa tehnološko naprednejša orodja. Vlomilci so večinoma brez mask, saj ne pričakujejo, da se bodo v času vloma s kom srečali. Kot zanimivost, v vikende in kleti vlamljajo manj usposobljeni storilci, ki za izvršitev vloma največkrat uporabijo fizično silo in praktična orodja. Bolj izkušeni vlomilci se lotijo gospodinjstev, saj morajo delovati čim bolj prikrito in tiho (Dvoršek, 2008). Vlomilci so pri svoji kriminalni dejavnosti zelo previdni, saj v večini ne puščajo forenzičnih sledov.

2.2 Rop

Za rop gre, kadar nekdo vzame tujo premično stvar, da bi si jo proti zakonu prilastil, in sicer tako, da uporabi silo zoper osebo ali ji zagrozi z direktnim napadom (Kazenski zakonik, 29.3.2016).

Rop se uvršča v dve skupini, tako v kriminaliteto z znaki nasilja kot v premoženjsko kriminaliteto. Rop se od vloma ali kraje razlikuje po tem, da pri ropu storilci najpogosteje ustrahujejo in grozijo, da bodo proti žrtvi uporabili silo. Rop se lahko konča s storitvijo drugih kaznivih dejanj, kot so posilstva in umori. Prav tako lahko pride do telesnih poškodb. Uspešno izveden rop daje storilcu občutek moči, samopotrditve in pomembnosti (Dvoršek, 2008).

2.3 Požar

Požari in druge naravne nesreče lahko povzročijo veliko škode za zdravje in varnost ljudi, prav tako tudi za premoženje ter nepremičnine nasploh. Škodi se lahko izogne posameznik, če poskrbi za nekaj preventivnih ukrepov:

- Gasilni aparat je priporočeno imeti v vsakem nadstropju hiše, če je možno pa še v kleti v bližini peči. Potrebno je vse člane gospodinjstva seznaniti z delovanjem naprave in kje se nahaja.
- Detektor dima velja za osnovni ukrep in naj bi se nahajal v vsakem nadstropju in v bližini spalnice. Pomembno je tudi redno menjavanje baterij.

- Kurilne in grelne naprave je potrebno redno servisirati; sem štejemo tudi redno čiščenje dimnika.
- Električna napeljava utegne povzročiti požar, če ni pravilno zvezana. Potrebno se je izogibati električnim podaljškom in preobremenjenim vtičnicam.
- Navlaka iz papirja, škatel ali tekstila je grda človeška razvada, ki lahko le pripomore k hitrejšemu širjenju ognja (Adriatic Slovenia, 20.11.2015).

Ključnega pomena je, da ustrezno preventivno zavarujemo svoja gospodinjstva. Izvajalec požarnega varovanja mora poskrbeti za:

- Redno strokovno vzdrževanje, preglede in preizkuse v varnostno nadzornem centru (VNC), za sprejemnike signalov s pripadajočo opremo in sisteme za prenos signalov iz varovanega objekta skladno s predpisi, ki urejajo pregled in preizkuse vgrajenih sistemov aktivne požarne zaščite.
- Prenos signala od VNC do varnostnika.
- Prenosne poti med oddajnikom v varovani nepremičnini in sprejemnikom v VNC se morajo samodejno preverjati.
- Sprejemnik signalov mora signalizirati napake na prenosni poti.
- Prenosne poti med oddajnikom na varovanem območju s srednjo do zelo veliko požarno ogroženostjo po regulativih o ugotavljanju ocene požarne ogroženosti in sprejemnikom signalov v VNC morajo ob prekinitvi prenosne poti v VNC samodejno zaznati napako, in sicer najkasneje v času 30 sekund. Sprememba stanja alarma in nepravilnosti na požarno varovanem območju se mora samodejno prenesti v VNC najkasneje v času 30 sekund.
- Vsi preizkusi strokovnega vzdrževanja morajo biti predhodno javljeni naročniku požarnega varovanja in zapisani v VNC. Izvajati jih morajo tudi gasilske enote, ki opravljajo požarno varovanje (Pravilnik o požarnem varovanju, 28.3.2016).

3 OPREDELITEV LASTNINE

3.1 Kazniva dejanja zoper lastnine

Kazniva dejanja zoper lastnine v splošnem označujemo kot tatvino, kjer si storilec tujo premično stvar protizakonito prilasti razen v primerih, kjer pri tem uporabi silo zoper osebe ali ji verbalno grozi z napadom, takrat pa to dejanje označimo kot rop (Kazenski zakonik, 29.3.2016). V Sloveniji vsako leto ukradejo približno 1500 motornih vozil (Policija, 13.5.2016), 3000 koles pa ukradejo ali prijavijo kot pogrešane (Policija, 13.5.2016). Denarna vrednost trgovine z umetninami in starinami se ocenjuje na milijarde dolarjev, zato so tudi pogosto žrtve kaznivih dejanj, mednje štejemo: slike, ikone, grafike, starinsko pohištvo, kipe, predmete arheoloških najdb, arhivsko gradivo, nakit, staro orožje in novce ... (Policija, 13.5.2016). Glede na napredek tehnologije pa je vse bolj v porastu kraja mobilnih telefonov (Policija, 13.5.2016).

3.2 Nepremičnine

Nepremičnina je definirana kot nepremična lastnina, ki je stalno dosegljiva na enem mestu. Še več, predstavlja pravico do lastništva zemljišča in predela nad in pod njim, kar je odvisno od zakonodaje. Tako lahko trdimo, da je nepremičnina zemljišče, torej tisto, kar je zemljišču pritrjeno, kar je zemljišču pripadajoče, prav tako tisto, kar je zakonsko določeno, da je nepremično. Natančneje to pomeni, da so nepremičnine vsa zemljišča, stavbe, ceste in drugo, kar je pritrjeno na zemeljsko površino (SLONEP, 14.9.2015).

3.3 Značilnosti nepremičnin

Lastnosti nepremičnin so lahko fizično, ekonomsko in institucionalno določene. Ena od fizičnih lastnosti nepremičnin je tudi raznolikost, saj niti dve nepremičnini med seboj nista enaki. Ekonomska lastnost na splošno je redkost, saj je izbira zemljišč omejena. Vrednost nepremičnin niha in je odvisna od razmer na domačem trgu, kar pomeni, večje je povpraševanje, večja je njena cena. Poleg tega ceno določajo tudi njene funkcije, ki jih lahko razdelimo na estetsko, socialno, kulturno, biotopsko itd. (prav tam).

3.4 Vrste in analiza nepremičnin

Obstajajo javne nepremičnine (parki, upravne zgradbe, javni športni objekti, ceste, šole ...), stanovanjske (hiše in zemljišča namenjene gradnji stanovanj ter stanovanjske zgradbe), poslovne (hoteli, trgovski centri, pisarniške zgradbe), industrijske (skladišča, rudniki, proizvodni prostori), nepremičnine za posebne namene (izobraževalne institucije, pokopališča, bolnišnice ...), kmetijske (travniki, gozdovi, kmetije ...) (prav tam).

Sodeč po Geodetski upravi je v Sloveniji trenutno 6.098.698 nepremičnin, od katerih je 1.161.966 stavb, 1.793.956 delov stavb, 5.373.218 parcel in 1.180.059 lastnikov nepremičnin (Ministrstvo za okolje in prostor RS, 14.9.2015).

4 ZASEBNO VAROVANJE IN VRSTE VAROVANJA

Zasebno varovanje je v 2. členu ZZasV-1 opredeljeno kot varovanje ljudi in premoženja na varovanem območju, določenem objektu ali prostoru pred nezakonitimi dejanji, poškodovanjem ali uničenjem z varnostnim osebjem ter sistemi tehničnega varovanja, ki se izvaja v oblikah, določenih v skladu s tem zakonu. Zasebno varovanje je gospodarska dejavnost, ki je namenjena varovanju ljudi in premoženja, ki jo RS ureja v javnem interesu s ciljem varovanja javnega reda, javne varnosti, varstva naročnikov, tretjih oseb in varnostnega osebja, ki direktno izvaja dejavnost (Zakon o zasebnem varovanju (ZZasV-1) Uradni list RS, št. 17/2011 z dne 11. 3. 2011, 28.3.2016).

ZZasV-1 v 4. členu našteva oblike varovanja, ki hkrati pomeni tudi vrsto licence, ki jo podeli ministrstvo, pristojno za notranje zadeve: varovanje oseb, varovanje ljudi in premoženja, varovanje javnih zbiranj, varovanje prirediteljev v gostinskih lokalih, prevoz in varovanje gotovine ter drugih vrednostnih pošilk, upravljanje z varnostno-nadzornim centrom, načrtovanje sistemov tehničnega varovanja in izvajanje sistemov tehničnega varovanja. Obvezno organiziranje varovanja po 69. členu ZZasV-1 določi vlada z uredbo, kjer opredeli način in obseg varovanja, vsebino programa varovanja, načrt varovanja, varnostne ukrepe na varovanem področju in ocene stopnje tveganja.

Zavezanci oz. fizične osebe za obvezno organiziranje varovanja organizirajo varovanje tako, da pridobijo licenco v skladu z zakonom ali sklenejo pogodbo o varovanju drugim lastnikom licence. O tem dejanju zavezanci obvestijo pristojni organ. Obseg varovanja se določi v skladu z oceno stopnje tveganja, ki ga v načrtu varovanja izdelata imetnik licence, potrdi pa ga zavezanec (Zakon o zasebnem varovanju – ZZasV-1 (Uradni list RS, št. 17/11) 72. člen, 28.3.2016).

V 5. členu ZZasV-1 opredeljuje načrt varovanja kot dokument, ki določa način in obseg varovanja z varnostnim osebjem in sistemi tehničnega varovanja ter ukrepe zanj. Elementi tega načrta so ocene stopnje tveganja, načrt fizičnega varovanja, za varnostno zahtevnejše objekte pa program varovanja. Načrt fizičnega varovanja je dokument, ki zajema varovanje z varnostnim osebjem in s sistemi tehničnega varovanja. Načrtovanje sistemov tehničnega varovanja obsega izdelavo projektov tehnične dokumentacije za izvajanje sistemov za tehnično varovanje s pooblaščenimi inženirji varnostnih sistemov, ki izpolnjujejo pogoje v skladu s tem zakonom in zakonom, ki ureja gradnjo objektov (Zakon o zasebnem varovanju (ZZasV-1) Uradni list RS, št. 17/2011 z dne 11. 3. 2011: 5. člen ZZasV-1, 29.3.2016)

Zakon v 2. členu prav tako govori o tem, da lahko varnostnik na varovanem območju v času opravljanja nalog zasebnega varovanja uporablja sisteme tehničnega varovanja. Sem spadajo video in avdio nadzor, kontrola vstopa, tehnična sredstva in mehanske naprave za varovanje, pregled prtljage ali tovora, nadzor varovanega območja z odkrivanjem in preprečevanjem neupravičenega vstopa, če tako določajo pravila na varovanem območju, ki so v skladu z zakonom in zakonom o varstvu osebnih podatkov (Zakon o zasebnem varovanju (ZZasV-1) Uradni list RS, št. 17/2011 z dne 11. 3. 2011: 2. člen ZZasV-1, 29.3.2016).

Zakon v 3. členu govori o vlogi za pridobitev licence. Licenca se podeli na podlagi vloge prosilca za izvajanje posamezne oblike varovanja, če prosilec izpolnjuje predpisane pogoje (Zakon o zasebnem varovanju (ZZasV-1) Uradni list RS, št. 17/2011 z dne 11. 3. 2011: 3. člen ZZasV-1, 28.3.2016).

Ukrepi varnostnega osebja so navedeni v 45. členu, ki določa, da sme varnostnik, če so ogroženi življenje, osebna varnost, premoženje ali če je kršen red oz. javni red na varovanem območju, uporabiti naslednje ukrepe (Zakon o zasebnem varovanju (ZZasV-1) Uradni list RS, št. 17/2011 z dne 11. 3. 2011: 45. člen ZZasV-1, 28.3.2016):

- opozorilo,
- ugotavljanje istovetnosti,
- ustna odredba,
- površinski pregled,
- zadržanje osebe,
- preprečitev vstopa oz. izstopa z varovanega območja,
- uporaba fizične sile in
- uporaba sredstev za vklepanje in vezanje.

V nalogi se bomo osredotočili predvsem na naslednje oblike varovanja:

- fizično varovanje,
- fizično-tehnično varovanje,
- izvajanje varnostnih storitev in vzdrževanje sistemov tehničnega varovanja (Varnost Vič, 12.2.2016).

4.1 Fizično varovanje

Storitve te vrste varovanja vsebujejo varnostne naloge (kot npr. izvajanje obhodov, intervencijske službe in varnostno receptorske službe). Varnostniki so v varovanih objektih prisotni občasno ali stalno. Osnovni namen fizičnega varovanja je preprečevanje škodljivih dogodkov zaradi vloma, ropu in kraje. Prav tako varnostniki ščitijo premoženje pred požarom, poškodovanjem, odtujitvijo in uničenjem (prav tam).

Uredba določa način organiziranja službe varovanja, vsebino načrta varovanja in kazenske določbe za zavezanca, ki so obvezujoči z zakonom urejanja javnih zbiranj in zagotavlja varovanje javnih prireditev v skladu s predpisi, kar ureja zasebno varovanje (Uredba o obveznem organiziranju varovanja (Uradni list RS, št. 80/12) z dne 17. 10. 2012: 1. člen, 28.3.2016)

4.2 Dokumenti varovanja

Zavezanec mora imeti izdelan načrt varovanja, ki mora vsebovati oceno stopnje tveganja, načrt fizičnega varovanja in program varovanja. Pri tem mora zavezanec zagotoviti, da se načrt varovanja ažurira sproti glede na spremenjene varnostne razmere, oceno stopnje tveganja oz. najmanj enkrat na leto (Uredba o obveznem organiziranju varovanja (Uradni list RS, št. 80/12) z dne 17. 10. 2012: 8. člen, 29.3.2016).

Obvezni elementi ocene stopnje tveganja so: podatki o zavezancu, ranljivost varnostno-vitalnih točk v objektih in procesih na varovanem območju, opis projekta in območja, ocena stanja na področju varnosti, ocena stanja, ki zadeva področje varovanja podatkov, ocena pričakovanih oz. nepričakovanih dogodkov zavezanca ter splošno oceno o stopnji tveganja (Uredba o obveznem organiziranju varovanja (Uradni list RS, št. 80/12) z dne 17. 10. 2012: 9. člen, 29.3.2016).

Program varovanja zavezanca ima nekatere obvezne elemente: splošne določbe, pregled pravnih podlag, namen fizičnega varovanja, kriterije, zahteve in merila, dotikajoč se fizičnega varovanja, pristojnosti in dolžnosti pri izvajanju varovanja ter izhodišča za načrt in postopke fizičnega varovanja (Uredba o obveznem organiziranju varovanja (Uradni list RS, št. 80/12) z dne 17. 10. 2012: 10. člen, 28.3.2016).

Obvezni elementi načrta fizičnega varovanja so:

- opis varovanega območja, objekta, ljudi in premoženja,
- skica ali načrt varovanega objekta ali območja,
- opis in skice fizičnega in tehničnega varovanja objekta oz. območja,
- požarni načrt,
- organizacija službe varovanja,
- načrt za uporabo zvez,
- ukrepi in postopki službe varovanja,
- ukrepi in postopki službe varovanja ob naravnih in drugih nesrečah, izrednem stanju, vojni in krizi,
- načrtovani ukrepi za preverjanje vseh postopkov fizičnega in tehničnega varovanja,
- opredeljeno tehnično varovanje po območjih,
- sodelovanje s policijo, reševalno službo, regijskim centrom za obveščanje, gasilci in drugimi pristojnimi službami (Uredba o obveznem organiziranju varovanja (Uradni list RS, št. 80/12) z dne 17. 10. 2012: 11. člen, 28.3.2016).

Pomembno je, da je načrt fizičnega varovanja izdelan tako, da so ukrepi prilagojeni posamezni splošni oceni stopnje tveganja.

Načrt varovanja potrdi zavezanec. Le-ta mora v 15 dneh o potrditvi načrta obvestiti ministrstvo, ki je pristojno za posamezno področje, in ministrstvo, pristojno za notranje zadeve. Pri tem so obvezni elementi obvestila o potrditvi načrta: podatki o zavezancu, datum sprejema, naslov in številka načrta, podatki o skrbniku načrta in podatki o izdelovalcu načrta (Uredba o obveznem organiziranju varovanja (Uradni list RS, št. 80/12) z dne 17. 10. 2012: 12. člen, 29.3.2016).

4.3 Fizično-tehnično varovanje

Gre za kombinacijo tehničnega in fizičnega varovanja in se nanaša na varovanje z varnostnimi sistemi, ko se podatki (npr. alarmi) prenašajo preko telefonskega omrežja, GSM omrežja ali pa direktno preko radijskih valov v varnostno-nadzorni center (VNC). Fizično varovanje se nanaša na spremljanje sistemov tehničnega varovanja in na intervencijo v slučaju sproženega alarma (Varnost Vič, 12.2.2016).

4.4 Izvajanje varnostnih storitev in vzdrževanje sistemov tehničnega varovanja

V tem primeru varovanje zagotavlja dobavo, montažo in servis varnostnih naprav domačih in tujih proizvajalcev. Servisna služba je organizirana tako, da 24 ur sprejema obvestila o morebitnih okvarah in v najkrajšem možnem času poskrbi za odpravo napak, vključno z rezervnimi deli, ki so po večini vedno na zalogi. Glede električnih elementov varovanja, ki so občutljivi na vplive iz okolice, je potrebno redno vzdrževanje, saj je zanesljivost pogoj za dolgotrajno in nemoteno delovanje varnostnih preventiv (prav tam).

4.5 Sistemi tehničnega varovanja

Varnostni sistemi nam omogočajo zaščito pred vlomilci. Mehansko varovanje je tisto, ki funkcijsko in tehnološko prepreči, otežuje in omejuje neželene dogodke. Z razvojem tehnologije in spremenjenih družbenih razmerij so se spremenile varnostne tehnologije, varnostna načela pa so v principu ostala enaka. Mehanske varnostne sisteme dandanes s pridom uporabljamo na primarnem varnostnem nivoju v obliki standardov, ki opredeljujejo gradnjo objektov in druge regulative, ki urejajo njihovo uporabnost v najširšem smislu (Rot, 4.2.2016).

4.5.1 Protivlomna vrata

Ta vrsta varnostnega sistema zagotavlja varnost doma, prav tako pa zvočno in toplotno izolacijo. Še bolj kot za lastnike hišnih objektov so pomembna za stanovalce v blokih, saj vrata predstavljajo edino obrambo pred vlomilci. Že v Ljubljani se med tednom vsak dan v povprečju zgodi do pet vlomov. Med najpomembnejšimi elementi protivlomnih vrat je ključavnica, ki ima 11-točkovno zaklepanje. Zraven ključavnice spadajo: cilindrični vložek in varnostni ščit, kljuka, kukalo in naprava, ki nadomešča zastarelo varnostno verižico, ki omogoča, da se vrata odprejo le za nekaj centimetrov. Posebna funkcija ključavnice je, da se aktivira blokada, ki sproži vse zatiče, s čimer prepreči nasilni vlom. Nove tehnologije omogočajo moderni način ključavnic, npr. odklepanje na prstni odtis ali preko brezstičnega ključa (Ozmec, 3.2.2016).

4.5.2 Varnostne kljuke s ščitnikom ali rozeto na vhodnih vratih

Slika 1: Varnostna rozeta s ščitnikom

Vir: (<http://www.osor-promet.si/images/in0431szaweb.jpg>, 2016)

Varnostni ščiti in rozete so eden osnovnih elementov zaščite vhodnih vrat. S svojo strukturo preprečujejo lom cilindrov in trganje, različice s ščitnikom pa preprečujejo tudi prevrtavanje. Vgradnjo teh varnostnih kljuk je zaradi varnostnih razlogov potrebno prepustiti strokovnjakom (Osor Promet, 5.2.2016).

Varnostna rozeta je izdelana iz odpornih materialov, za večjo zaščito se jo pritrdi nad cilindrični vložek z namenom preprečevanja lomljenja le-tega (Sintal, 4.2.2016).

4.5.3 Dodatne prečne zapore na vhodnih vratih

Slika 2: Prečne zapore

Vir: (http://www.vovko.si/vsebina/dodatna_zascita_vrat_precna_zapora_2.png, 2016)

Prečne zapore so namenjene dodatni zaščiti vrat, in sicer ko dodatno zaščitijo vratno krilo. Lahko so neodvisne ali povezane z vratno ključavnico in s pomočjo zapore vrat ni možno sneti iz nasadil (Ključavničar, 7.2.2016).

4.5.4 Ključavnice, ki se zaklepajo na različnih mestih

Slika 3: Večtočkovna ključavnica

Vir:

(http://www.greenteq.info/vb/opencms/Resource/galleries/greenteq/pics/Door_hardware/MFV_SB_PZ_P4.jpg, 2016)

Večtočkovna ključavnica se blokira ob poskusu vloma in ima dodatne fiksne zatiče in kot varnostna oprema služi k ojačenju varnosti (Žnidar, 7.2.2016).

Zagotavlja osnovno varnost in zagotavlja stabilno glavno ohišje z jezičkom in zaklepom, ki sta običajno izdelana iz cinkovega ulitka pod pritiskom, pri čemer je jeziček pocinkan, zaklep pa prevlečen z nikljem. Za dodatno varnost in zaklepanje namreč poskrbijo ravno štirje gobasti čepi ali pa po dva okrogla zaklepa, ki zagotavljajo močno zaklenjena in stisnjena vrata, hkrati pa preprečujejo dvigovanje vrat (Greenteq, 7.2.2016).

4.5.5 Okenske ključavnice

Slika 4: Okenske ključavnice

Vir: (http://varcevanje-energije.si/images/stories/2012/MAJ/okenske_ideje_4.jpg, 2016)

Med najbolj ogroženimi mesti za vlom spadajo pritlična in kletna okna, zato je le-te potrebno ustrezno zaščititi. Okenska varovala in kljuke s ključavnico so namenjene večinoma preprečitvi nezaželenega odpiranja oken tako od znotraj kot od zunaj. Ne le, da se z njimi zavarujemo pred vlomi – namenjene so tudi varnosti padcev otrok v družini. Montirane so lahko neposredno na okno ali pa so vgrajene v kljuko na oknih (Vovko, 7.2.2016).

4.5.6 Protivlomne folije in rešetke

Najšibkejši člen v domovih in poslovnih prostorih so ravno steklene površine. Vlomilec lahko samo v nekaj sekundah razbije steklo na oknu ali vratih in vstopi v prostor. Z namenom, da onemogočimo vstop vlomilcu, lahko namestimo varnostne protivlomne folije, in sicer na

okna, steklena vrata ter na vse zunanje steklene površine na splošno. Varnostna protivlomna folija deluje tako, da ob udarcu zadrži vse razbite delce. Na tak način se steklo ne sesuje (efekt mreže), ampak se v celoti obdrži na okvirju okna ali vrat. Še več, varnostna folija podaljša čas ob morebitnem zlomu na steklu, hkrati pa lahko sistem tehničnega varovanja zazna poskus vloma in pošlje signal na varnostno-nadzorni center, še preden vlomilec vstopi v objekt. Folija se namesti na notranjo stran, saj bi jo z zunanje strani vlomilec lahko odstranil. Prav tako nam lahko služi kot zaščita pred močnimi neurji ter točo (Varnost Vič, 12.2.2016).

Prednost okenskih rešetak je, da je vlamljanje oteženo, saj mora vlomilec rešetko najprej razžagati ali izriti iz zidu, kar mu otežuje delo. Slabost rešetak pa je, da v primeru evakuacije zaradi požara, uhajanje plina, potresa ali zaradi drugega kritičnega dogodka ne moremo pobegniti skozi okno, saj rešetke onemogočajo prehod iz prostora. Ena alternativa je tudi uporaba t. i. notranjih rešetak, ki so nameščene za steklom v objektu samem. Storilcu so tako rešetke nedostopne, zato jih ne more predčasno poškodovati. V nujnih primerih, kot je npr. požar ali potres, pa lahko rešetke z notranje strani enostavno odstranimo in posledično pobegnemo iz objekta (prav tam).

4.5.7 Videonadzor

Videonadzor pomaga izslediti vlomilca. Oprema videonadzora je dandanes cenovno dostopna širši množici ljudi. Včasih so bili posnetki shranjeni na video kasetah, moderni način arhiviranja pa uporablja zmogljivejše digitalne snemalnike, pri čemer tudi klasične kamere zamenjujejo mrežne – IP kamere. Z visoko resolucijskimi dnevno-nočnimi kamerami pri videonadzornem sistemu moramo odgovorno upoštevati Zakon o varstvu osebnih podatkov – ZVOP-1 (Zakon o varstvu osebnih podatkov Uradni list RS, št. 94/2007 z dne 16.10.2007, 26.3.2016)), kjer so definirani pogoji in dolžnosti pravnih in fizičnih oseb v povezavi s postavitvijo in uporabo videonadzornih sistemov (Informacijski pooblaščenec, 6.5.2016). Vse bolj smo izpostavljeni videonadzoru v našem vsakdanjem življenju na javnih prireditvah, poteh v službo ali šolo, na cesti, v poslovnih in nakupovalnih centrih, parkiriščih, pred blokom ... Zakonodaja in nadzorni organi zato ustrezno prilagajajo pravila za delovanje in omejevanje videonadzora. Kadar govorimo o videonadzoru v večstanovanjski stavbi, je za namestitev le-tega potrebno pisno soglasje 70 % vseh solastnikov, saj gre v tem primeru za velik poseg v zasebnost. Uvede se lahko le, kadar je potrebno zavarovati ljudi in premoženje, dodatne omejitve pa so podane pri nadzoru na delovnem mestu, kjer je dovoljen le nadzor nad vhodom in izhodom večstanovanjskih zgradb in skupnih prostorov, ki so opredeljeni v

Stanovanjskem zakonu, kjer med skupne prostore štejemo: vhodne vetrolove, stopnišča, pralnice, sušilnice, kolesarnice, hodnike, skupne kleti, zaklonišča, prostore za odlaganje odpadkov ter prostore, ki so namenjeni skupni rabi vsake etaže (dovozi), zemljišče, kjer stavba stoji. Ne sme pa se nadzorovati dvigal, vhodov v posamezna stanovanja, tako kot tudi ne hišniškega stanovanja in delavnice (Informacijski pooblaščenec, 5.6.2016).

4.5.8 Zunanja osvetljava na senzor gibanja

Najpogostejši so pasivni infrardeči senzorji gibanja, ki so prilagojeni delovanju v zahtevnem okolju in so lahko žični ali brezžični. Delujejo na podlagi zaznave spremembe toplote v prostoru, ki jo napadalec povzroči, medtem ko mikrovalovni senzorji delujejo po principu Dopplerjevega efekta, ki temelji na spremembi frekvence pri premikanju objekta (Sintal, 4.2.2016).

4.5.9 Alarmi

Javljanje preko alarma je lahko lokalno s pomočjo sirene ali bliskovke, alarm pa lahko prenesemo tudi v varnostno nadzorni center podjetja za varovanje, pri čemer sledi takojšnja intervencija ustrezno usposobljenih in opremljenih varnostnikov. Po ocenah podjetja Varnost je ustrezno varovanih le od 5 do 10 % naših domov. Tudi tukaj so najbolj pogosti infrardeči pasivni javljalniki. Varovanje z alarmi lahko delujejo s tipkami za klic v sili (lahko so fiksne ali brezžične) in jih lahko uporabljamo v primeru poskusa vloma, ali pa v primeru, ko npr. starejši ljudje potrebujejo kakršnokoli pomoč. Alarmne sisteme je potrebno vklapljati tudi, ko dom zapustimo za 10 minut. Priporočljivo je redno vzdrževanje, o vgrajeni alarmni napravi pa obvestimo sosede ter nepremičnino označimo z nalepkami, ki opozarjajo nanjo (Varnost Maribor, 20.2.2016).

5 VAROVANJE DOMA IN OSTALIH NEPREMIČNIN MED DOPUSTI

Ker so vlomilci najbolj aktivni v času, kadar so hiše prazne, je treba ustrezno poskrbeti za preventivno varovanje nepremičnin. Poleg varnostnih sistemov to zajema predvsem skrb sosedov in prijateljev, ki lahko pripomorejo k večji varnosti že s samo prisotnostjo. Najpogostejše napake pri odhodu doma so, da pustimo različne dragocenosti na prostem, ne da bi jih shranili v sef ali celo pustimo nepremičnino nezaklenjeno. Nepremišljena je tudi prekomerna uporaba socialnih omrežij in interneta za javno razglasanje kraja in časa dopusta, saj to lahko privabi nepridiprave. Med dragocenosti spada tudi osebni računalnik, saj vsebuje veliko koristnih podatkov in dostop do bančnih računov (SLONEP, 15.9.2016).

Avtor Smuk (2009) opozarja, da se število vlomov med dopusti definitivno poveča. Pri varovanju svojih nepremičnin je treba ukrepati preventivno, kar pomeni, da je zaželeno redno preverjati okna, predvsem v pritličju, na balkonu ali terasi – le tako si bomo najbolje predstavljali, kako enostavno je potencialnemu vlomilcu vstopiti v nepremičnino. Najvarnejši in najenostavnejši protivlomni ukrep za zaščito oken je namestitev okenskih ključavnic in rešetk ali protivlomnih folij. Za najučinkovitejše varovanje vrednosti velja možnost uporabe čim težjega trezorja, opremljenega z več varnostnimi varovali, za dodatno učinkovitost pa ga lahko usidramo v tla ali vgraviramo v pohištvene elemente. Prav tako je potrebno občasno preveriti vhodna vrata in pozorni moramo biti na vratne cilindre ter vijake. Pomembno je namreč, da le-ti ne odstopajo od vrat (Smuk, 20.2.2016).

6 FINANČNI VIDIKI PRI ZAGOTAVLJANJU VARNOSTI DOMA IN DRUŽINE

Za slovenski zavarovalni trg je največja slovenska zavarovalnica (Zavarovalnica Triglav) v prvem četrtletju leta 2002 zbrala kar 46 odstotkov celotne obračunane bruto premije zavarovanj. Na slovenskem zavarovalniškem tržišču je leta 2002 delovalo 16 zavarovalnih in pozavarovalnih dejavnosti, od tega je enajst t. i. klasičnih zavarovalnic, ki delujejo zgolj po Zakonu o zavarovalništvu, tri zavarovalnice delujejo po drugih zakonih oz. samo deloma po Zakonu o zavarovalništvu (Slovenska izvozna družba, Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter Sklad obrtnikov in podjetnikov) ter dve pozavarovalnici (Pozavarovalnica Triglav Re in Pozavarovalnica Sava). Izmed štirinajstih zavarovalnih družb je devet kompozitnih, tri družbe so usmerjene v življenjska zavarovanja in dve v premoženjska zavarovanja (Triglav, 2003).

7 KAKO VLOMILCI UPORABLJAJO SOCIALNA OMREŽJA

FBI statistike kažejo, da je največ vlomov v Ameriki v poletnem času, ko se družine odpravijo na dopust. Ameriško varovanje svari pred nepremišljenimi objavami na socialnih omrežjih, saj več kot tretjina Američanov meni, da je njihov dom preveč povprečen, da bi vzbujal zanimanje za tatove. Tatovi se velikokrat osredotočajo na samo notranjost nepremičnine, ne glede na to, kako je urejena njena okolica. Socialna omrežja venomer posodablajo svoje delovanje in s tem povezujejo ljudi, ne glede na to, ali se sledilci med seboj poznajo ali ne – socialna omrežja zasebne pravice spreminjajo v javne informacije kot je npr. objava »Jutri grem na Havaje, se vidimo čez 14 dni«. Že z navigacijsko tehnologijo (GPS) storilec lahko točno ve, kje je določena oseba doma in kako zgleda njen ritual skozi dan (Johanson, 20.2.2016).

Britanska raziskava je predstavila informacijsko-grafični prikaz, s pomočjo katerega lahko vidimo, kako tatovi uporabljajo socialna omrežja, pri čemer se sami postavimo v njihovo vlogo in sledimo lastnim objavam, kjer poskušamo ugotoviti, ali je možno izvedeti, kje živimo, kaj si lastimo in kdaj nas ni doma. To je le eden od načinov tehnologije, ki jih storilci lahko pri svojem delu opravljajo. Ta prikaz nam ponuja, kako lahko te informacije prikrijemo in s tem poskrbimo za večjo varnost osebnih podatkov in svojega gospodinjstva (Infographic, 20.2.2016).

8 UPORABLJENE RAZISKOVALNE METODE

8.1 Vzorec raziskave

Vzorec raziskave je 205 ljudi, od tega 44 % moških in 56 % žensk. Starost anketiranih je bila pod 20 do 61 let ali več. Anketirani so bili v 86 % iz vzhodne in 14 % iz zahodne Slovenije.

8.2 Merski inštrument

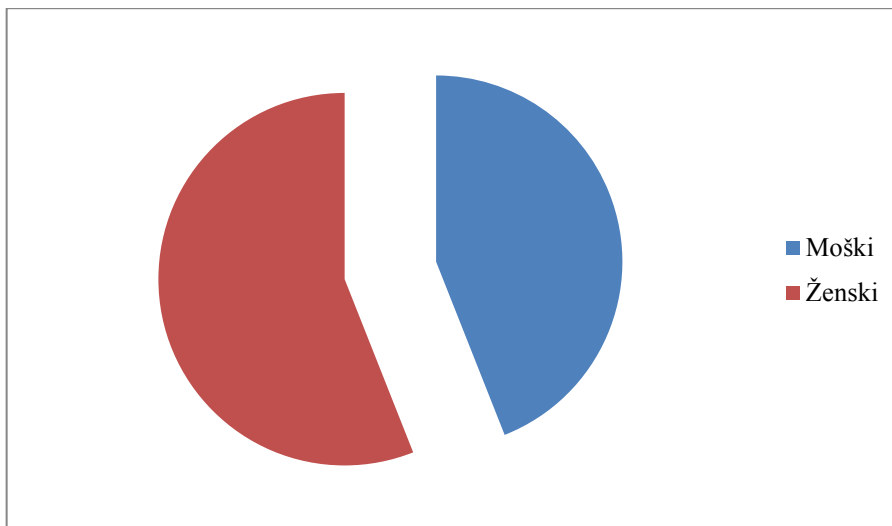
Podatki so bili zbrani s pomočjo spletne ankete lka.si. Anketa je bila sestavljena iz 17 vprašanj različnega tipa. Med vprašanji sta bili tako dve ocenjevalni lestvici, kjer je bilo možno z ocenami od 1 do 7 (1 – slabo, 7 – zelo dobro) ovrednotiti občutek varnosti nepremičnin, v katerih bivajo ter kako dobro imajo zaščitene domove v 15 zaprtih vprašanjih.

8.3 Opis postopka raziskave

Izdelano anketo sem objavil 17. 2. 2016 in jo zaključil 20. 2. 2016. Posredoval sem jo preko socialnega omrežja Facebook in preko elektronske pošte. Povprečni čas reševanja ankete je bil 3 minute in 33 sekund. Rezultate ankete bom v nadaljevanju prikazal grafično z odstotki – s tortnimi grafikoni. Ob vsaki strani vsakega grafikona je tabela, ki označuje posamezni odgovor.

9 REZULTATI IN INTERPRETACIJA

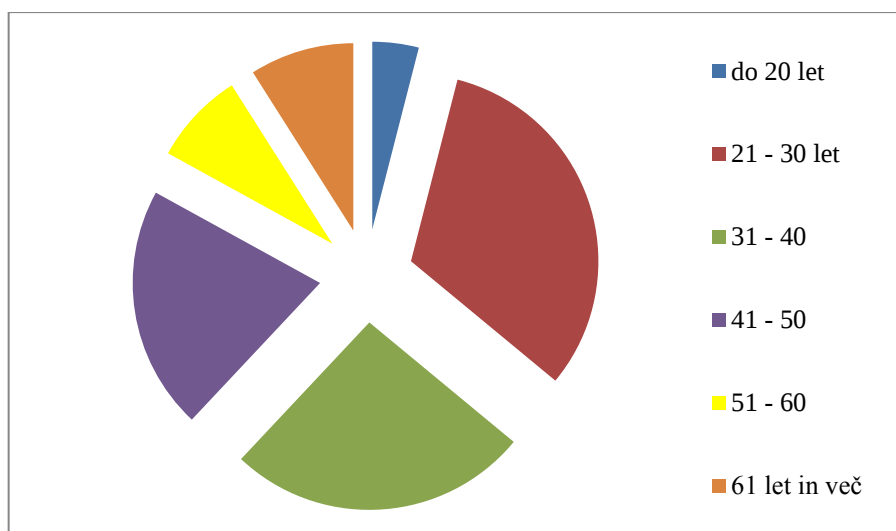
Spol

Graf 1: Spol anketirancev

Vir: (Lastna raziskava, 2015)

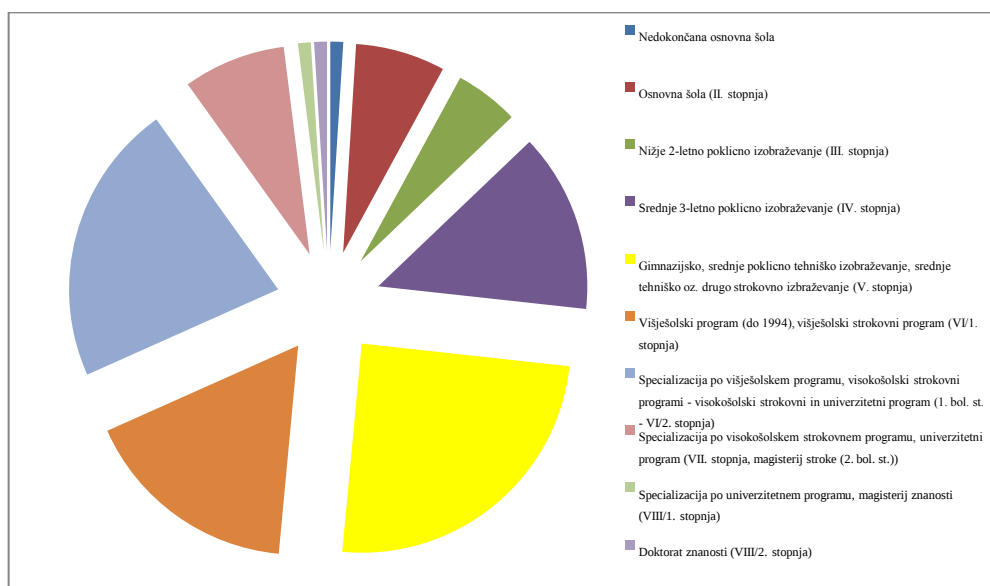
V katero starostno kategorijo spadate?

Graf 2: Starost

Vir: (Lastna raziskava, 2015)

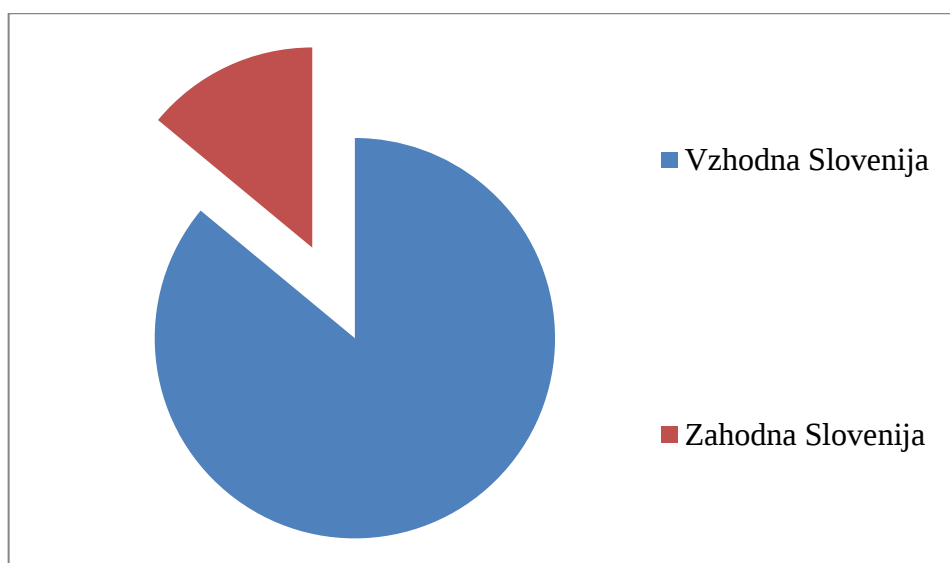
Kakšna je vaša najvišja dosežena izobrazba?

Graf 3: Stopnja dosežene izobrazbe

Vir: (Lastna raziskava, 2015)

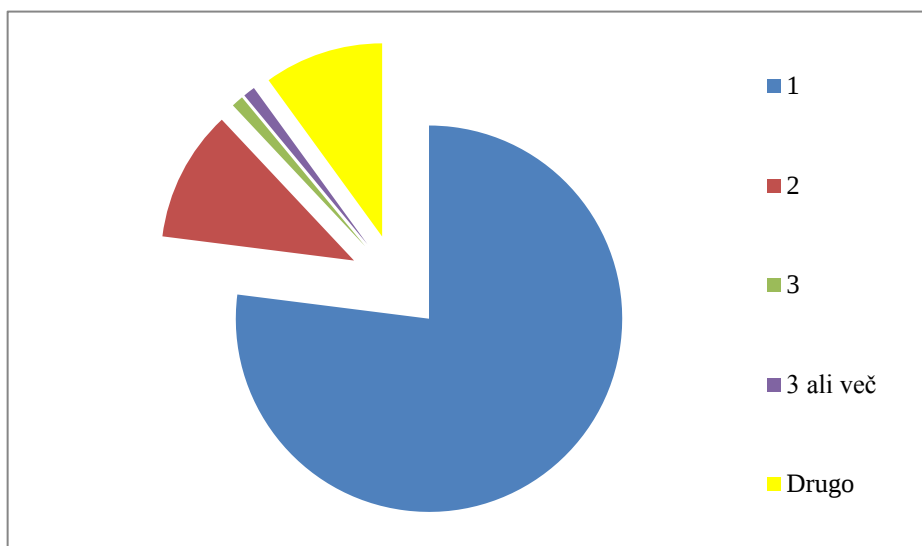
V kateri regiji prebivate?

Graf 4: Regija bivanja

Vir: (Lastna raziskava, 2015)

Koliko nepremičnin imate trenutno v lasti?

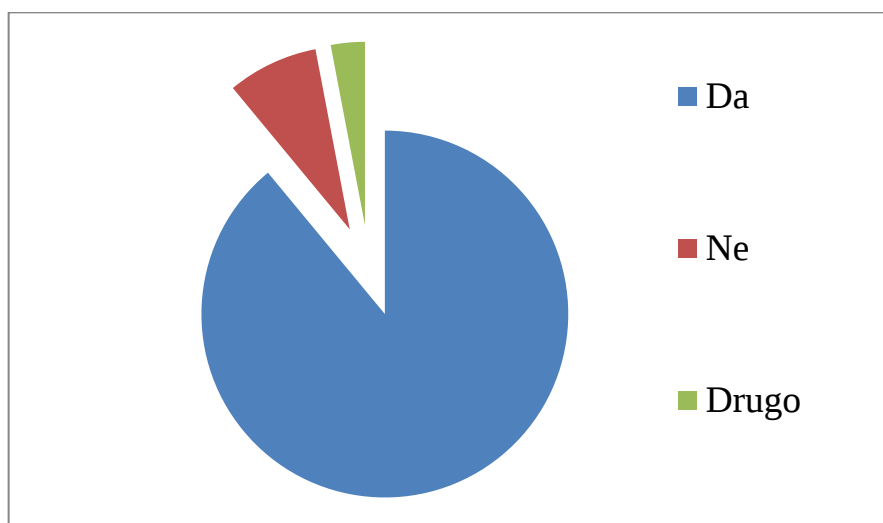

Graf 5: Število nepremičnin v lasti

Vir: (Lastna raziskava, 2015)

Izkazalo se je, da ima največ anketiranih v lasti eno nepremičnino, tj. 77 %, kar predstavlja veliko večino našega vzorca. Dve nepremičnini ima 11 % vprašanih, tri nepremičnine pa 1 %. Prav tako je 1 % takšnih, ki ima v lasti več kot tri nepremičnine, 10 % pa je napisalo, da nima nobene. Nepremičnina v tem primeru pomeni ali lastniška hiša oz. stanovanje ali pa vikend oz. najemniško stanovanje.

Ali imate zavarovane nepremičnine?

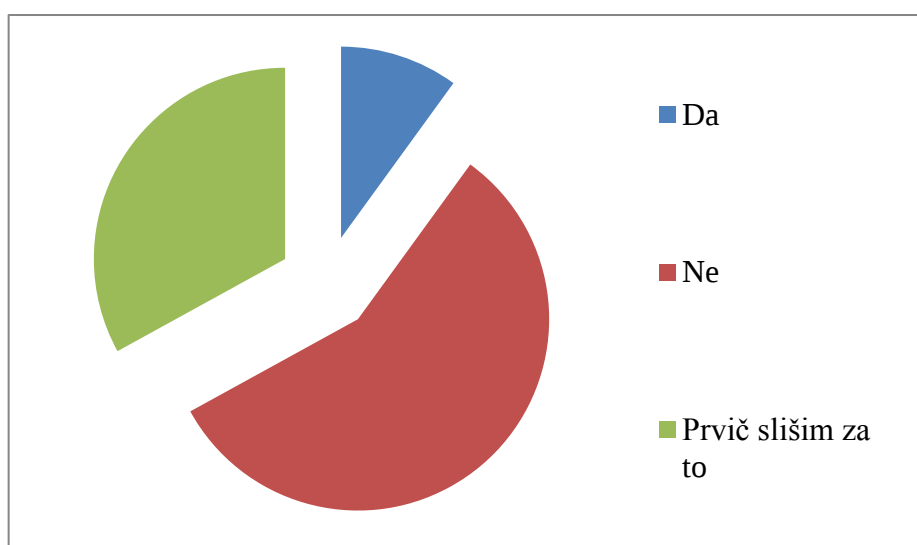

Graf 6: Zavarovanje nepremičnin

Vir: (Lastna raziskava, 2015)

89 % anketiranih je odgovorilo, da ima zavarovane nepremičnine, 8 % jih nima, v 3 % jih je odgovorilo drugo. Eden od njih, ki so odgovorili z »drugo«, je izpostavil, da je nepremičnina, v kateri živi, zavarovana s strani lastnika, medtem ko on biva v najemniškem stanovanju. Iz tega lahko sklepamo, da so skoraj vsi iz našega vzorca skrbni glede zavarovanja nepremičnin.

Ali morda koristite zavarovanje nevarnosti vloma in rop?

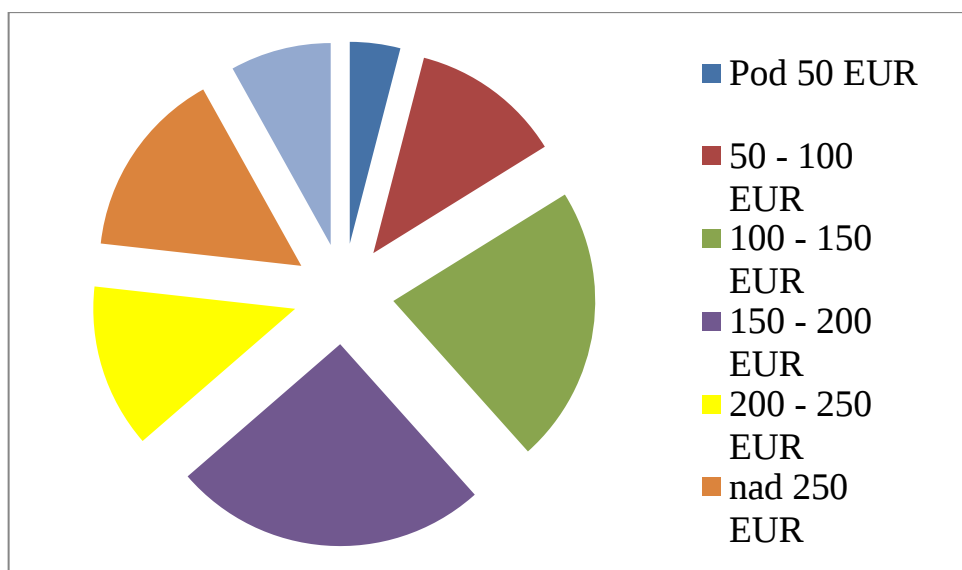

Graf 7: Zavarovanje vlom in rop

Vir: (Lastna raziskava, 2015)

Največ ljudi ne koristi te vrste zavarovanja (57 %), 33 % jih prvič sliši za takšno varianto zavarovanja, 10 % pa zavarovanje nevarnosti vloma in ropa koristi v praksi. Tukaj lahko vidimo, da ta vrsta zavarovanja vprašanih na vzorcu ni znana ali je ne koristijo.

Koliko EUR približno namenite za zavarovanje nepremičnin na leto?

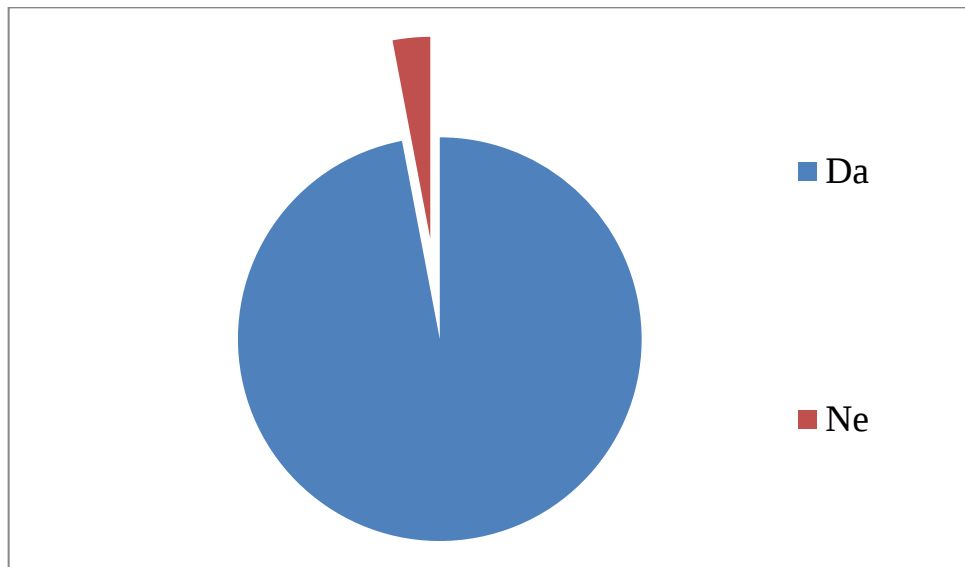

Graf 8: Namenitev finančnih sredstev za zavarovanje nepremičnin na leto

Vir: (Lastna raziskava, 2015)

25 % anketiranih je navedlo, da za zavarovanje nepremičnin nameni od 150 do 200 EUR. 22 % za zavarovanje nameni od 100 do 150 EUR, 15 % nad 250 EUR, 13 % od 200 do 250 EUR, 12 % plača od 50 do 100 EUR. 8 % vprašanih je odgovorilo z nič, 4 % pa plača pod 50 EUR. Iz tega vprašanja je razvidno, da največ vprašanih ne koristi bodisi najcenejše bodisi najdražje vrste finančnih stroškov zavarovanja nepremičnin.

Ali menite, da živite v varni soseski?

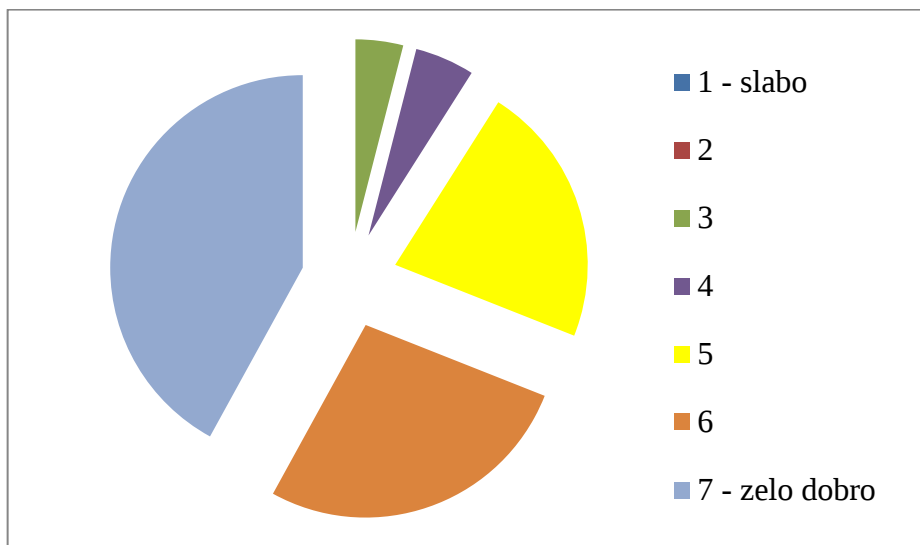
Graf 9: Ocena varne soseski

Vir: (Lastna raziskava, 2015)

Skoraj vsi (97 %) so odgovorili, da živijo v varni soseski, 3v% pa jih meni, da njihova soseska ni varna.

Po podatkih iz leta 2014 Slovenija velja kot četrta najvarnejša država na svetu. Iz tega sledi, da je v Sloveniji malo umorov, organiziranega kriminala in protestov nasilnega značaja. Pred Slovenijo so po varnosti sodeč samo Danska, Norveška in Singapur (Regional Obala, 20.2.2016).

Koliko ocenjujete vašo varnost v nepremičnini, v kateri bivate (1 – slabo, 7 – zelo dobro)?

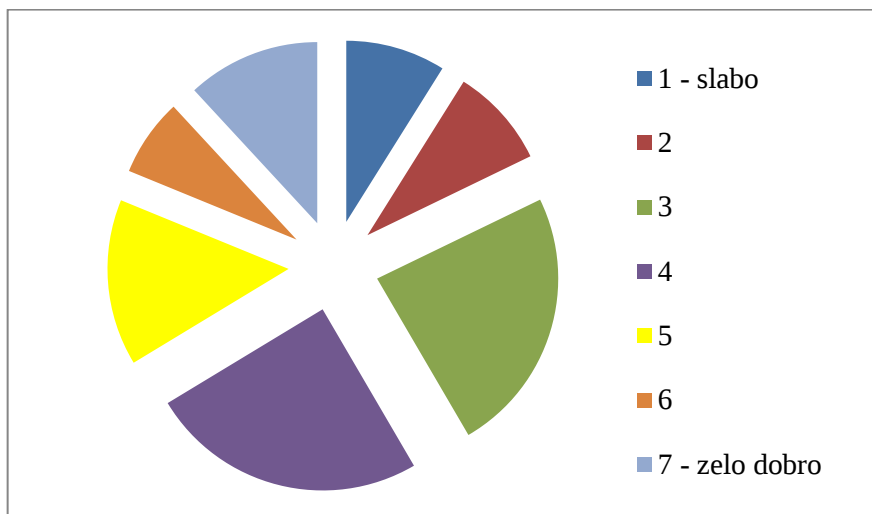
Graf 10: Ocena varnosti nepremičnin

Vir: (Lastna raziskava, 2015)

42 % je občutek varnosti v nepremičnini ovrednotilo z oceno 7, oceno 6 je dalo 27 % vprašanih, 22 % je dalo oceno 5, 5 % je varnost ocenilo s 4, 4 % je dalo oceno 3, nihče pa varnosti nepremičnin ni ocenil z 1 in 2.

Po statistikah iz leta 2013 je policija zabeležila 61.767 kaznivih dejanj zoper premoženje, kar je za 3,7 % več kot v letu 2012, ko jih je bilo 59.541. V letu 2013 se je število premoženjskih kaznivih dejanj malo zvišalo, predvsem na račun povečanja števila tatvin in vlomov v stanovanjske objekte. Kljub temu pa avtorji ugotavljajo, da je stopnjo kriminalitete možno odpravljati z alarmnimi napravami (Stojiljković, 20.2.2016).

Na lestvici, prosim, ocenite, kako dobro zaščiteno nepremičnino imate (1 – slabo, 7 – zelo dobro).

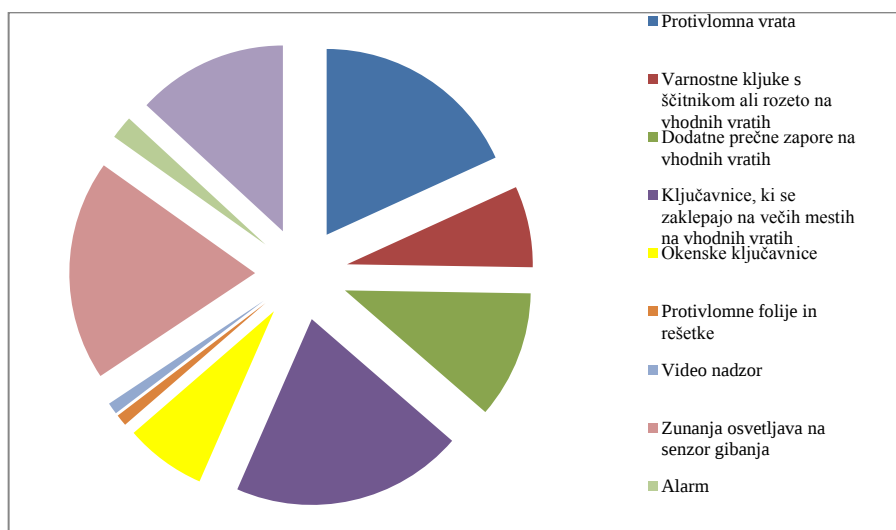
Graf 11: Ocena zaščitenosti nepremičnine

Vir: (Lastna raziskava, 2015)

Največ anketiranih je zaščitenost ovrednotilo z oceno 4 (25 %), oceno 3 je dalo 24 %, oceno 5 je dalo 15 %, oceno 7 12 %, oceno 2 9 %, oceno 1 9 %, oceno 6 pa 7 %. Pri tem vprašanju smo dobili relativno razpršene podatke, saj noben odgovor posebej ne izstopa.

Po podatkih policije storilci najpogosteje uporabljajo fizično silo, okna in vrata odpirajo s pomočjo primerne orodja, npr. montirnega železa oz. izvijača. Prav tako še vedno beležijo primere vrtanja v okvire oken in razbijanje stekla, in sicer na oknih ter vratih. Na policiji še vedno beležijo občasne serije vlomov z lomljenjem cilindrične ključavnice. Manj pogoste tehnike so vrtanje cilindrične ključavnice in odpiranje s pomočjo specialnih orodij (prav tam).

Katero od naštetih varnostnih preventiv uporabljate (možnih je več odgovorov)?

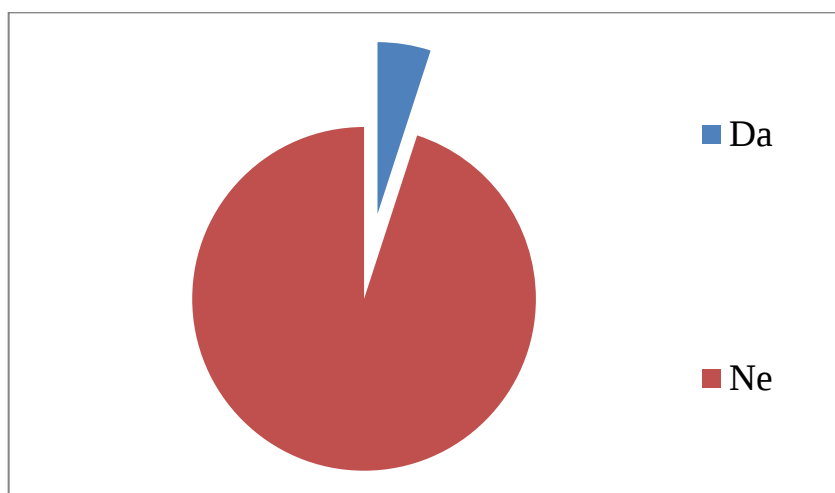

Graf 12: Varnostne preventive

Vir: (Lastna raziskava, 2015)

Največ vprašanih (20 %) uporablja ključavnice, ki se na vhodnih vratih zaklepajo na več mestih. 19 % jih uporablja zunanjo osvetljavo na senzor gibanja, 18 % uporablja protivlomna vrata. 13 % je odgovorilo z »drugo«, pri čemer nekaj anketiranih poudarja, da za preventivno varnost poskrbi pes čuvaj. V razdelek »drugo« spadajo tudi odgovori: nič od naštetega. 11 % uporablja dodatne prečne zapore na vhodnih vratih, 7 % varnostne kljuke s ščitnikom ali rozeto na vhodnih vratih in 7 % predstavlja uporabo okenskih ključavnic. Manjšina, torej 2 % vprašanih, uporablja alarm, 1 % videonadzor in 1 % protivlomne folije in rešetke. Najmanj pogosti odgovori pri tem vprašanju so: alarm, protivlomne folije in rešetke in videonadzor. Predpostavimo lahko, da so vzroki za neuporabo teh vrst zaščite nepremičnin zastarelost rešetak, visoke cene alarmov in videonadzornih sistemov, poleg tega pa lahko sklepamo, da se večina vprašanih počuti dovolj varno že z dobro varovanimi vhodnimi vrati.

Ali imate v vašem stanovanju trezor?

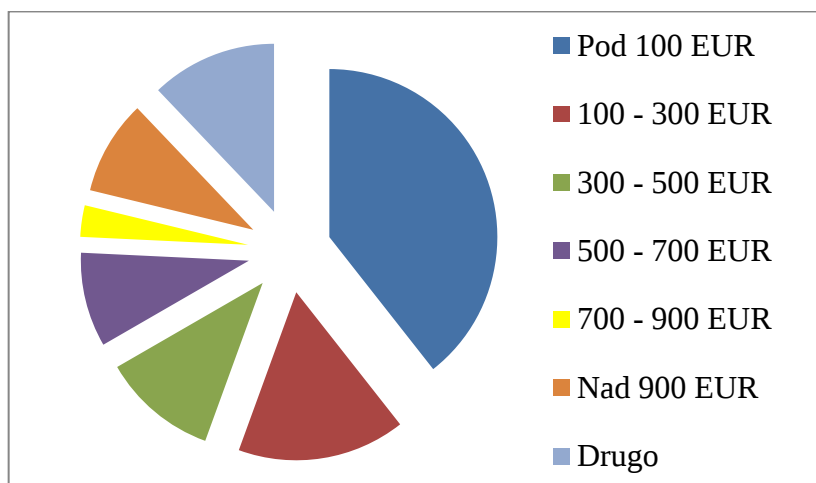

Graf 13: Imetje trezorja

Vir: (Lastna raziskava, 2015)

95 % anketiranih v svojem stanovanju ne uporablja trezorja, preostalih 5 % pa trdi, da imajo trezor. Skoraj nihče od anketiranih si v svojem gospodinjstvu ne lasti trezorja. Razlogov je lahko več, eden izmed njih je morda neobveščenost o možnostih vgradnje trezorja, npr. v tla ali steno. Po drugi strani pa ljudje najverjetneje svojih financ ne vlagajo v takšne vrste zavarovanja lastnine.

Koliko EUR približno ste odšteli za vse prej omenjene varnostne preventive, ki jih koristite?

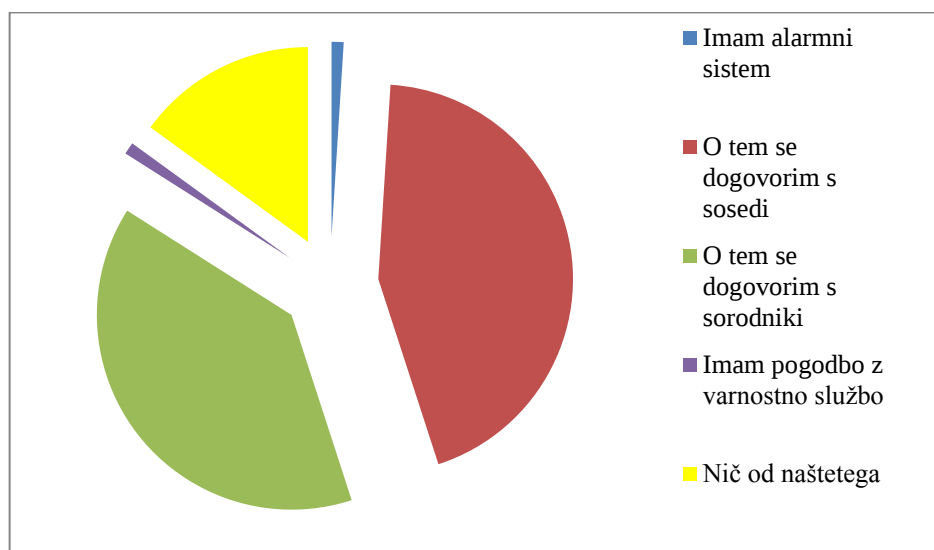

Graf 14: Finančna sredstva za varnostne preventive

Vir: (Lastna raziskava, 2015)

39 % jih odgovarja, da koristi varnostne preventive v vrednosti pod 100 EUR, 16 % za varnostne preventive porabi 100 do 300 EUR, pod »drugo« so napisali, da ne vlagajo v varnostne preventive, 11 % jih navaja, da za varnostne preventive namenijo 300 do 500 EUR. 500 do 700 EUR je plačalo 9 % anketiranih, prav tako jih 9 % navaja, da so plačali nad 900 EUR in nazadnje jih 3 % ocenjuje vrednost preventiv od 700 do 900 EUR. Vprašanim najverjetneje najbolj odgovarja način »vse v enem«, kar pomeni, da za raje kupijo dražja vhodna vrata, ki vsebujejo varnostne komponente (npr. večtočkovno zaklepanje), kot pa bi vlagali v več posameznih varnostnih preventiv (npr. cilindrični vložki). Ali pa mislijo, da za njihove nepremičnine zadošča zgolj ena preventiva.

Kako v času dopusta poskrbite za varnost vašega doma?

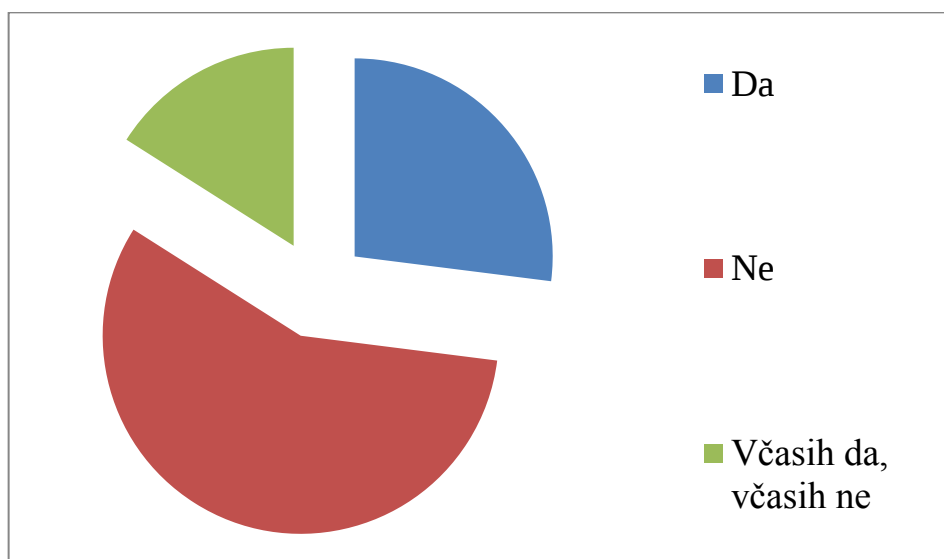

Graf 15: Skrb za varnost doma med dopustom

Vir: (Lastna raziskava, 2015)

44 % jih odgovarja, da so se o tem dogovorili s sosedi, 39 % se je dogovorilo s sorodniki, 15 % v času dopusta ne namenja posebne pozornosti za varnost svojega doma. 1 % ljudi navaja, da ima za varnost v času dopusta alarmni sistem, 1 % pa, da ima pogodbo z varnostno službo. Ker se veliko vprašanih v svoji soseski počuti dobro, v veliki meri varnost svojega doma zaupajo že sosedom. Za tem ne zaostaja dogovor s sorodniki.

Ali v času dopusta vaše prostore pustite zatemnjene z žaluzijami/roletami?

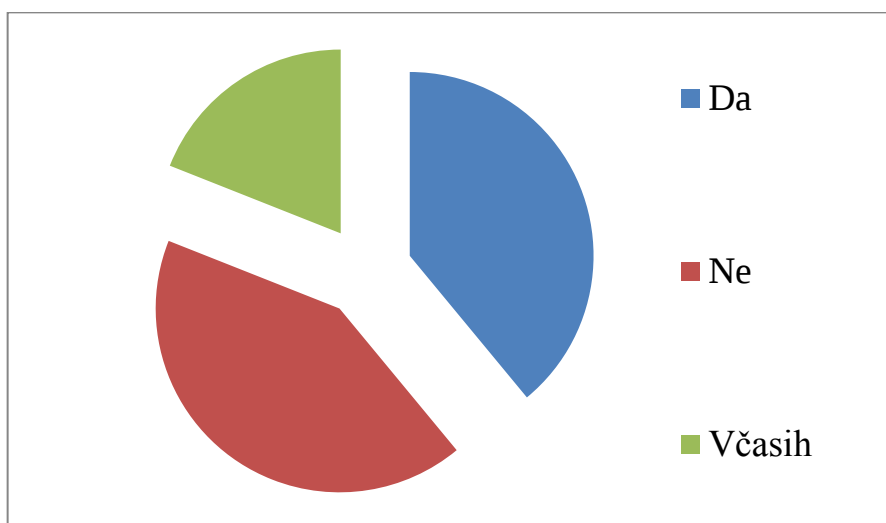
Graf 16: Zatemnitev prostorov v času dopusta

Vir: (Lastna raziskava, 2015)

57 % jih pravi, da svojih oken ne zastrejo z žaluzijami ali roletami, 27 % jih odgovarja nasprotno, 16 % pa včasih da, včasih ne. V prejšnjih obdobjih je velikokrat veljalo prepričanje, da je ob odhodu treba zastreti okna. Iz pričujoče raziskave je razvidno, da se ta vrsta prakse pogosto ne uporablja več.

Kot zanimivost se uveljavljajo moderne tehnike preventiv, kot je npr. simulator za televizijske sprejemnike, ki lahko odženejo potencialne vlomilce, saj s snopom svetlobe simulirajo gledanje televizije in s tem dajejo vtis, da je doma, v resnici pa je odšel na dopust (Moj Prihranek, 21.2.2016).

Ali na socialnih omrežjih redno objavljate, kdaj greste na dopust in za kako dolgo?

Graf 17: Socialna omrežja za obveščanje o dopustu

Vir: (Lastna raziskava, 2015)

42 % ne objavlja teh informacij, 39 % redno objavlja, kdaj gredo na dopust, 19 % pa objavi takšno informacijo le včasih. Mnenja anketiranih so pri tem vprašanju izredno deljena, kar pomeni, da so nekateri občutno proti objavljanju svojega odhoda na dopust, spet drugi pa takšno informacijo zlahka objavijo na spletnem omrežju. Eden izmed razlogov bi se lahko kazal v starostni razliki anketiranih, kar pomeni, da starejša populacija morda takšnih informacij ne objavlja zlahka.

10 SKLEP

Z diplomsko nalogo smo želeli raziskati, kako ljudje skrbijo za preventivo pri varovanju svojih gospodinjstev in posledično za varnost svoje družine, kako so pri tem uspešni ter koliko denarja so za to pripravljeni odšteti. Zanimalo nas je predvsem, kaj naš vzorec pokaže o zadovoljstvu tistih, ki v svojih nepremičninah redno uporabljajo varnostne sisteme. Glede na današnji tehnološki napredek smo preverjali, kako pogosto svojo odsotnost od doma razkrivajo širši množici preko socialnih omrežij in s tem tvegajo možnost za vlome in zlorabo nepremičnin.

V diplomskem delu smo preverjali tri zastavljene trditve. Z anketnim vprašalnikom smo dobili vpogled, kako ljudje iz našega vzorca v povprečju skrbijo za preventivno varovanje svojih nepremičnin in gospodinjstev. Z rezultati smo dosegli zastavljene cilje, saj se je izkazalo, da anketirani v splošnem čutijo potrebo za preventivne varnostne ukrepe. Morda razlog tiči v tem, da se zato doma počutijo varne. Namesto, da bi se ukvarjali z vsako varovalno komponento posebej (npr. cilindrični vložki), se raje odločajo za nakup protivlomnih vrat, ključavnic, ki se zaklepajo na več mestih na vhodnih vratih in se odločijo za montažo protivlomnega alarmnega sistema s senzorji gibanja ter celovito poskrbijo za preventivne varnostne ukrepe že na vhodu.

Prvo trditev, ki se glasi: »Več kot polovica vprašanih ne uporablja preventivnih varnostnih sistemov«, se torej ovrže, kar pomeni, da smo na vzorcu vprašanih ugotovili, da v splošnem uporabljajo vsaj eno vrsto preventivnih varnostnih ukrepov, naj bo to večtočkovna ključavnica ali pa dodatne prečne zapore na vhodnih vratih. Le majhen delež (13 %) vprašanih je tukaj odgovorilo, da ne uporablja nobenih preventivnih varnostnih ukrepov.

Druga trditev: »Več kot polovica vprašanih svoj odhod na dopust objavlja na socialnih omrežjih«, se prav tako ovrže, saj se očitno zavedajo, kakšno škodo bi si s tem lahko povzročili. V času dopustov se namreč število vlomov poveča. Predvidevamo, da svoj odhod na dopust na socialna omrežja objavljajo večinoma tisti, ki si ne lastijo svoje nepremičnine ali pa so še premladi, da bi sploh razmišljali o njej. Morda je razlog objav tudi v tem, da anketirani ne razmišljajo o posledicah, ki bi jih te objave lahko prinesle ali pa popolno zaupajo svojim sledilcem na socialnih omrežjih.

Tretja trditev: »Vsaj tretjina anketiranih za varnostne preventive odšteje manj kot 100 EUR«, se sprejme, saj je tako odgovorilo 39 % vprašanih. 12 % jih je celo trdilo, da za preventivne varnostne ukrepe ne namenjajo denarja. Menimo, da so ljudje premalo obveščeni o vseh

možnih variantah sistemov varovanja, s katerimi bi lahko preprečili vlom in krajo premoženja.

V Sloveniji je najbolj pogosta vrsta vloma v večini primerov še vedno s pomočjo nasilnih dejanj, kot je npr. razbijanje oken in vrat, zato je posebej treba skrbeti za preventivne varnostne ukrepe. To pomeni, da lahko že z majhno investicijo v varovanje nepremičnine storilca odvrnemo od kaznivega dejanja. Smiselno je slediti razvoju tehnologije tudi na področju varovanja gospodinjstev in nepremičnin, saj je zagotavljanje varnosti družine pomemben dejavnik na poti do kvalitetnega življenja. Po drugi strani je priporočljivo, da se na socialnih omrežjih izogibamo podrobnejšemu opisu, ko zapustimo svoj dom in za kako dolgo.

S to raziskavo smo se poglobili v problematiko neuporabe varnostnih sistemov – kakšno vrsto varovanja in varnostnih ukrepov fizične osebe v realnosti uporabljajo. Opazili smo, da v splošnem s finančnimi investicijami v zagotavljanje varovanja ne pretiravajo. Zdi se nam, da so kljub vsemu še premalo obveščeni o možnih preventivnih varnostnih ukrepih. Menimo, da dandanes ni potrebno veliko, da s pomočjo tehnologije zaščitimo svoje nepremičnine in tako še dodatno povečamo občutek varnosti svojih domov in družine. To diplomsko delo je lahko odlična iztočnica za nadaljnje raziskave in obveščanje o preventivnih varnostnih ukrepih tudi v prihodnje.

11 VIRI, LITERATURA

- Adriatic Slovenica. (20.11.2015). Navlaka. Pridobljeno 20.11.2015 s spletne strani:
<http://www.adriatic-slovenica.si/o-druzbi/informacijsko-sredisce/as-svetuje/2014/9-ukrepov-za-preprecevanje-pozara-v-vasem-domu>.
- Dvoršek, A. (2008). Kriminalistična metodika. Ljubljana: Visoka policijsko-varnostna šola.
- Greenteq. (7.2.2016). Greenteq. Večtočkovna ključavnica. Pridobljeno 7. 2. 2016 s spletne strani:
http://www.greenteq.info/vb/opencms/greenteQ/SI/Door_hardware/MFV_DB/product_0002.html.
- http://varcevanje-energije.si/images/stories/2012/MAJ/okenske_ideje_4.jpg. (7. 2 2016).
- http://www.greenteq.info/vb/opencms/Resource/galleries/greenteq/pics/Door_hardware/MFV_SB_PZ_P4.jpg. (7. 2 2016).
- <http://www.osor-promet.si/images/in0431szaweb.jpg>. (5. 2 2016).
- http://www.vovko.si/vsebina/cilindricni_vlozek_gege_pextra.jpg. (4. 2 2016).
- http://www.vovko.si/vsebina/dodatna_zascita_vrat_precna_zapora_2.png. (7. 2 2016).
- Infographic. (20.2.2016). Infographic: How Burglars Are Using Social Media. (2013). Pridobljeno 20. 2. 2016 s spletne strani: <https://www.distinctivedoors.co.uk/news/51-infographic-how-burglars-are-using-social-media>.
- Informacijski pooblaščenec. (5.6.2016). Informacijski pooblaščenec, Smernice glede izvajanja videonadzora (2015). Pridobljeno 6. 5. 2016 s spletne strani: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/smernice/Smernice_o_videonadzoru_web.pdf.
- Informacijski pooblaščenec. (6.5.2016). Informacijski pooblaščenec, Videonadzor (2015). Pridobljeno 6. 5. 2016 s spletne strani: <https://www.ip-rs.si/>.
- Johanson, M. (20.2.2016). Johanson, M. (2013). How Burglars Use Facebook to Target Vacationing Homeowners. Pridobljeno 20. 2. 2016 s spletne strani:
<http://www.ibtimes.com/how-burglars-use-facebook-target-vacationing-homeowners-1341325>.
- Kazenski zakonik. (29.3.2016). Kazenski zakonik – KZ-1-NPB4 (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo in 54/15).
- Kazenski zakonik. (29.3.2016). Kazenski zakonik (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr. in 54/15).

Ključavničar. (7.2.2016). Ključavničar, Prečne zapore. (2016). Pridobljeno 7. 2. 2016 s spletne strani: <http://kljucavnicar.si/index.php/prodajni-program/precne-zapore>.

Lastna raziskava. (2015).

Ministrstvo za okolje in prostor RS. (14.9.2015). Ministrstvo za okolje in prostor Republike Slovenije, Geodetska uprava Republike Slovenije. Statistika obveščanja. Pridobljeno 14. 9. 2015 s spletne strani: http://www.gu.gov.si/fileadmin/gu.gov.si/pageuploads/novice/Teksti_novic/Statistika_obvescanja.pdf.

Moj Prihranek. (21.2.2016). Moj Prihranek. Kako enostavno pregnati morebitne vlomilce. (2015). Pridobljeno 21. 2. 2016 s spletne strani: <http://www.mojprihranek.si/novice/sporocila-za-javnost/kako-enostavno-pregnati-morebitne-vlomilce.html>.

Osor Promet. (5.2.2016). Osor promet. Pridobljeno 5. 2. 2016 s spletne strani: <http://www.osor-promet.si/stitnici.html>.

Ozmec, S. (3.2.2016). Ozmec, S. (2014). Protivlomna vrata: Brezskrbno za zaprtimi vrati. Pridobljeno 3. 2. 2016 s spletne strani: <http://www.deloindom.si/enostanovanjske-hise/protivlomna-vrata-brezskrbno-za-zaprtimi-vrati>.

Policija. (13.5.2016). Republika Slovenija Ministrstvo za notranje zadeve POLICIJA. Kraje mobilnih telefonov – preventivni nasveti. Pridobljeno 13. 5. 2016 s spletne strani: <http://www.policija.si/index.php/preventiva-/nasveti-za-dopust/423>.

Policija. (13.5.2016). Republika Slovenija Ministrstvo za notranje zadeve POLICIJA. Pridobljeno 13. 5. 2016 s spletne strani: <http://www.policija.si/index.php/preventiva-/kriminaliteta/64385-najpogostejja-kazniva-dejanja-povezana-z-umetninami>.

Policija. (13.5.2016). Republika Slovenija Ministrstvo za notranje zadeve POLICIJA. Tatvine in odvzemi vozil. Pridobljeno 13. 5. 2016 s spletne strani: <http://www.policija.si/index.php/preventiva-/preventiva/431-tatvine-in-odvzemi-vozil?lang>.

Policija. (13.5.2016). Republika Slovenija Ministrstvo za notranje zadeve POLICIJA. Tatvine koles. Pridobljeno 13. 5. 2016 s spletne strani: <http://www.policija.si/index.php/preventiva-/preventiva/434-tatvine-koles>.

Pravilnik o požarnem varovanju. (28.3.2016). Pravilnik o požarnem varovanju (Uradni list RS, št. 107/07 in 92/10).

Regional Obala. (20.2.2016). Regional Obala. Slovenija četrta najbolj varna država na svetu. (2011). Pridobljeno 20. 2. 2016 s spletne strani: <http://regionalobala.si/novica/slovenija-cetrta-najbolj-varna-drzava-na-svetu>.

- Resolucija o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije (ReSNV-1) Uradni list RS, št. 92/07 z dne 26. 3. 2010. (28.3.2016).
- Rot, I. (4.2.2016). Rot, I. (2011). Sintal, Sistem varnostne zaščite. Pridobljeno 4. 2. 2016 s spletne strani: <http://www.sintal.si/varnostni-sistemi/sistem-mehanske-zascite/>.
- Sintal. (4.2.2016). Sintal, Prospekt mehanska zaščita. Cilindrični vložek. Pridobljeno 4. 2. 2016 s spletne strani: http://www.sintal.si/varnostni-sistemi/images/varovanje/Prospekt_mehanska_zascita.pdf.
- Sintal. (4.2.2016). Sintal, Prospekt mehanska zaščita. Pridobljeno 4. 2. 2016 s spletne strani: <http://www.sintal.si/varnostni-sistemi/sistem-mehanske-zascite/>.
- Sintal. (4.2.2016). Sintal, Prospekt mehanska zaščita. Varnostna rozeta s ščitnikom Pridobljeno 4. 2. 2016 s spletne strani: http://www.sintal.si/varnostni-sistemi/images/varovanje/Prospekt_mehanska_zascita.pdf.
- SLONEP. (14.9.2015). SLONEP dom in nepremičnine. Kaj so nepremičnine. (1998–2015). Pridobljeno 14. 9. 2015 s spletne strani: <http://www.slonep.net/info/nepremicninski-trg/nepremicnine>.
- SLONEP. (15.9.2015). SLONEP dom in nepremičnine. Pridobljeno 15. 9. 2015 s spletne strani: <http://www.slonep.net/storitve/varovanje-nepremicnin/varovanje-2845>.
- SLONEP. (15.9.2016). SLONEP dom in nepremičnine. Varovanje doma med poletnim dopustom. Pridobljeno 15. 9. 2015 s spletne strani: <http://www.slonep.net/storitve/varovanje-nepremicnin/vodic/varovanje-doma-med-poletnim-dopustom>.
- SLONEP. (15. 9 2015). SLONEP dom in nepremičnine. (1998–2015). Pridobljeno 14. 9. 2015 s spletne strani: <http://www.slonep.net/info/nepremicninski-trg/nepremicnine>.
- Smuk, J. (20.2.2016). Smuk, J. (2009). Kako zaščititi dom pred vlomom? Finance. Pridobljeno 20. 2. 2016 s spletne strani: <http://www.finance.si/251134/Kako-za%C5%A1%C4%8Dititi-dom-pred-vlomom?cookietime=1455998501>.
- Stojiljković, G. (20.2.2016). Stojiljković, G. (2014). Število vlomov se je povečalo za slabe štiri odstotke. Pridobljeno 20. 2. 2016 s spletne strani: http://www.siol.net/novice/crna_kronika/2014/03/vlom.aspx.
- Triglav, Z. (2003). Letno poročilo Zavarovalnice Triglav 2002. Ljubljana.
- Uredba o obveznem organiziranju varovanja (Uradni list RS, št. 80/12) z dne 17. 10. 2012: 1. člen. (28.3.2016).
- Uredba o obveznem organiziranju varovanja (Uradni list RS, št. 80/12) z dne 17. 10. 2012: 10. člen. (28.3.2016).

Uredba o obveznem organiziranju varovanja (Uradni list RS, št. 80/12) z dne 17. 10. 2012: 11. člen. (28.3.2016).

Uredba o obveznem organiziranju varovanja (Uradni list RS, št. 80/12) z dne 17. 10. 2012: 12. člen. (29.3.2016).

Uredba o obveznem organiziranju varovanja (Uradni list RS, št. 80/12) z dne 17. 10. 2012: 8. člen. (29.3.2016).

Uredba o obveznem organiziranju varovanja (Uradni list RS, št. 80/12) z dne 17. 10. 2012: 9. člen. (29.3.2016).

Varnost Maribor. (20.2.2016). Varnost Maribor d. d. Hišni alarm – varovanje v času dopusta. Pridobljeno 20. 2. 2016 s spletne strani: http://www.varnost.si/hisni_alarm.

Varnost Vič. (12.2.2016). Varnost Vič d. d. Fizično in tehnično varovanje. Pridobljeno 12. 2. 2016 s spletne strani:.

Varnost Vič. (12.2.2016). Varnost Vič d. d. Varnostna protivlomna folija. Pridobljeno 12. 2. 2016 s spletne strani: http://www.varnost-vic.si/index.php?mod=news&news_id=19.

Varnost Vič. (12.2.2016). Varnost Vič d. d. Vrste varovanja. Pridobljeno 12. 2. 2016 s spletne strani: <http://www.varnost-vic.si/vrste-varovanja>.

Vovko. (7.2.2016). Vovko. Okenska varovala in kljuka s ključavnico. (2016). Pridobljeno 7. 2. 2016 s spletne strani: <http://www.vovko.si/ostalo/dodatna-zascita-vrat-in-oken/okenska-varovala-in-okenska-kljuka-s-kljucavnico>.

Zakon o varstvu osebnih podatkov Uradni list RS, št. 94/2007 z dne 16.10.2007. (26.3.2016).

Zakon o zasebnem varovanju – ZZasV-1 (Uradni list RS, št. 17/11) 72. člen. (28.3.2016).

Zakon o zasebnem varovanju (ZZasV-1) Uradni list RS, št. 17/11 z dne 11. 3. 2011: 1. člen ZZasV-1. (28.3.2016).

Zakon o zasebnem varovanju (ZZasV-1) Uradni list RS, št. 17/2011 z dne 11. 3. 2011. (28.3.2016).

Zakon o zasebnem varovanju (ZZasV-1) Uradni list RS, št. 17/2011 z dne 11. 3. 2011: 2. člen ZZasV-1. (29.3.2016).

Zakon o zasebnem varovanju (ZZasV-1) Uradni list RS, št. 17/2011 z dne 11. 3. 2011: 3. člen ZZasV-1. (28.3.2016).

Zakon o zasebnem varovanju (ZZasV-1) Uradni list RS, št. 17/2011 z dne 11. 3. 2011: 45. člen ZZasV-1. (28.3.2016).

Zakon o zasebnem varovanju (ZZasV-1) Uradni list RS, št. 17/2011 z dne 11. 3. 2011: 5. člen ZZasV-1. (29.3.2016).

Žnidar, K. (7.2.2016). Žnidar, K. (2015). Vhodna vrata: Vedno več elektronike. Pridobljeno s spletne strani: <http://www.deloindom.si/gradim-obnavljam/vhodna-vrata-vedno-vec-elektronike>.

12 PRILOGE

1. Koliko nepremičnin imate trenutno v lasti?
 - a) 1
 - b) 2
 - c) 3
 - d) Več kot 3
 - e) Drugo:

2. Ali imate zavarovane nepremičnine?
 - A) Da
 - B) Ne
 - C) Drugo:

3. Ali morda koristite zavarovanje nevarnosti vloma in ropa?
 - A) Da
 - B) Ne
 - C) Prvič slišim za to

4. Koliko EUR približno namenite za zavarovanje nepremičnin na leto?
 - a) Pod 50 EUR
 - b) 50–100 EUR
 - c) 100–150 EUR
 - d) 150–200 EUR
 - e) 200–250 EUR
 - f) Nad 250 EUR
 - g) Drugo:

5. Ali menite, da živite v varni soseski?
 - A) Da
 - B) Ne

6. Koliko ocenjujete vašo varnost v nepremičnini, v kateri bivate (1 – slabo, 7 – zelo dobro)?
7. Na lestvici, prosim, ocenite, kako dobro zaščiteno nepremičnino imate (1 – slabo, 7 – zelo dobro)?
8. Katero od naštetih varnostnih preventiv uporabljate? (možnih je več odgovorov)
- A) Protivlomna vrata
 - B) Varnostne kljuke s ščitnikom ali rozeto na vhodnih vratih
 - C) Dodatne prečne zapore na vhodnih vratih
 - D) Ključavnice, ki zaklepajo na več mestih na vhodnih vratih
 - E) Okenske ključavnice
 - F) Protivlomne folije in rešetke
 - G) Video nadzor
 - H) Zunanja osvetljava na senzor gibanja
 - I) Alarm
 - J) Drugo:
9. Ali imate v vašem stanovanju trezor?
- a) Da
 - b) Ne
10. Koliko EUR približno ste odšteli za vse prej omenjene varnostne preventive, ki jih koristite?
- a) Pod 100 EUR
 - b) 100–300 EUR
 - c) 300–500 EUR
 - d) 500–700 EUR
 - e) 700–900 EUR
 - f) Nad 900 EUR
 - g) Drugo:

11. Kako v času dopusta poskrbite za varnost vašega doma?

- a) Imam alarmni sistem
- b) O tem se dogovorim s sosedi
- c) O tem se dogovorim s sorodniki
- d) Imam pogodbo z varnostno službo
- e) Nič od naštetega

12. Ali v času dopusta vaše prostore pustite zatemnjene z žaluzijami/roletami?

- A) Da
- B) Ne
- C) Včasih da, včasih ne

13. Ali na socialnih omrežjih redno objavljate, kdaj greste na dopust in za kako dolgo?

- a) Da
- b) Ne
- c) Včasih

14. Označite vaš spol:

- a) Moški
- b) Ženski

15. Vaša starost:

- a) Do 20 let
- b) 21–30 let
- c) 31–40 let
- d) 41–50 let
- e) 51–60 let
- f) Nad 61 let

16. Stopnja dokončane izobrazbe:

- a) Nedokončana osnovna šola
- b) Osnovna šola (**II. stopnja**)
- c) Nižje 2-letno poklicno izobraževanje (**III. stopnja**)
- d) Srednje 3-letno poklicno izobraževanje (**IV. stopnja**)
- e) Gimnazijsko, srednje poklicno tehniško izobraževanje, srednje tehniško oz. drugo strokovno izobraževanje (**V. stopnja**)
- f) Višješolski program (do 1994), višješolski strokovni program (**VI/1. stopnja**)
- g) Specializacija po višješolskem programu, visokošolski strokovni programi (visokošolski strokovni in univerzitetni program (1. bol. st. – **VI/2. stopnja**)
- h) Specializacija po visokošolskem strokovnem programu, univerzitetni program (**VII. stopnja**, magisterij stroke (2. bol. st.)
- i) Specializacija po univerzitetnem programu, magisterij znanosti (**VIII/1. stopnja**)
- j) Doktorat znanosti (**VIII/2. stopnja**)

17. Kraj bivanja:

- a) Vzhodna Slovenija
- b) Zahodna Slovenija